

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Hoitotyön suuntautumisvaihtoehto / Sairaanhoidaja

Juuli Herranen

BURMALAISTEN MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTUMISEN EDISTÄMINEN

Opinnäytetyö 2011

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Hoitotyön sv/ sairaanhoitaja

HERRANEN, JUULI	Burmalaisten maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen
Opinnäytetyö	53 sivua + 12 liitesivua
Työn ohjaaja	Eeva-Liisa Frilander-Paavilainen, yliopettaja, SHO, KT
Toimeksiantaja	Voi hyvin nuori! -hanke, Kotkan kaupunki
	Joulukuu 2011
Avainsanat	Maahanmuuttajat, kotoutuminen, burmalaiset, Sosiaaliset tekijät, kulttuuri, osallistuminen, vuorovaikutus

Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli edistää burmalaisten 16 - 29-vuotiaiden maahanmuuttajien kotoutumista Suomeen. Opinnäytetyö kuuluu Voi Hyvin Nuori! -hankkeeseen, jossa kiinnostus kohdistuu Kymenlaaksossa asuvien 16 - 29-vuotiaiden nuorten aikuisten hyvinvoinnin ja syrjäytymisen rakenteisiin sekä hyvinvoinnin edistämiseen. Opinnäytetyö on Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa tehty ja yhteistyössä Kotkan Maahanmuutto-toimiston johtajan Pirjo Puolakan kanssa.

Opinnäytetyö toteutettiin toimintatutkimuksena. Teoreettinen tausta toiminnalle koostuu maahanmuuttoon liittyvistä laeista, kansallisista ja Suomen maahanmuuttotoiminnan linjauksista sekä maahanmuuttoaiheisesta kirjallisuudesta. Burmalaisten maahanmuuttajien kotoutumisen nykytilan kartoitus tehtiin teemahaastattelemalla yhdeksää burmalaisnuorta Madeleine Leiningerin auringonnousumallin teoreettisen rungon mukaisesti. Yleisimmät ongelmakohdat olivat sosiaalisten kontaktien vähyys suomalaisiin, huono itsetunto ja suomen kielen puhumisen vähyys vapaa-ajalla.

Toimintatutkimuksen toteutusosassa kaksi burmalaista osallistui Lasten Meripäivien järjestämiseen suomalaisten nuorten kanssa. Käytin kaksiviikkoisessa toteutuksessa havainnointilomaketta apuna selvittääkseni burmalaisten osallistumista ja vuorovaikutusta suomalaisten kanssa.

Edellä mainittujen kahden viikon aikana muutoksia tapahtui burmalaisten itsetunnossa; toteutuksen lopussa he osallistuivat enemmän ja vuorovaikutus suomalaisten nuorten kanssa lisääntyi. He olivat uskaltaneet osoittaa oma-aloitteisuutta ja he ovat tervetulleita Lasten kulttuurikeskuksen toimintaan uudestaan.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Health Care

HERRANEN, JUULI

Promotion of Integration of Burmese Immigrants

Bachelor's Thesis

53 pages + 12 pages of appendices

Supervisor

Eeva-Liisa Frilander-Paavilainen, Principal Lecturer, PhD

Commissioned by

Voi Hyvin Nuori! - Project, City of Kotka

December 2011 Kotka

Keywords

Immigrants, integration, Burmese, social factors, culture, participation/sharing, interaction

The purpose of this Bachelor's thesis was to promote the integration of Burmese immigrants aged 16 - 29 years into Finland. The thesis was part of the project 'Voi hyvin, nuori!', which is focused on the structures of wellbeing and social exclusion and on the promotion of the wellbeing of 16 - 29 year-old young adults living in Kymenlaakso.

The theoretical background of this action research consists of acts relating to integration, of national policies and policies pertaining to immigration to Finland as well as of literature dealing with immigration. The present stage of the integration of Burmese immigrants was mapped by thematic interviews of nine young Burmese according to the theoretical framework of Madeleine Leininger's Sunrise Model. The most common problems were shortage of social contacts with Finns, low self-esteem and rare opportunities of using the Finnish language during leisure.

In the implementation of the action research two Burmese participated in organizing Children's Maritime Festival together with Finnish youths. During the two-week implementation stage I used an observation form in order to get a better notion of the participation and interaction of the Burmese with the Finns.

During the above two weeks the self-esteem of the Burmese changed: at the final stage of the implementation they participated more actively in things and their interaction with the Finnish youths increased. They had dared to show spontaneity and will be welcomed to take part in the activities of Kotka Centre for Children's Culture again.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
2	TOIMINTATUTKIMUS BURMALAISTEN KOTOUTUMISEN EDISTÄMISESSÄ	8
3	TEORIATAUSTAA KOTOUTUMISESTA	11
4	KOKONAISTAVOITTEET BURMALAISTEN KOTOUTUMISELLE	15
5	BURMALAISTEN KOTOUTUMISEN KARTOITTAMINEN	16
	5.1 Kontaktipinnan hakeminen	16
	5.2 Burmalaisten tapaaminen	17
	5.3 Teemahaastattelu burmalaisten kotoutumisen nykytilanteen kartoittamisessa	17
	5.4 Alkukartoituksen suunnitelma ja toteuttaminen	18
	5.5 Teemojen laadinta alkukartoitusta varten	19
	5.6 Sisällönanalyysi alkukartoituksen apuna	23
	5.7 Alkukartoituksen luotettavuus ja eettisyys	23
	5.8 Alkukartoituksen tulokset	25
6	BURMALAISTEN KOTOUTUMISEN EDISTÄMISEN TAVOITTEET	30
7	KOTOUTUMISEN EDISTÄMISEN TOTEUTUS	30
	7.1 Toteutuksen suunnittelu	30
	7.2 Infotilaisuus burmalaisille	31
	7.3 Toteutus alkaa	32
	7.4 Lasten Meripäivien toiminnan havainnointia	32
	7.5 Toteutuksen luotettavuus ja eettisyys	37
	7.6 Burmalaisten kotoutumisen tulokset	38
8	BURMALAISTEN KOTOUTUMISEN ARVIOINTI	39
9	TOIMINNAN KEHITTÄMISEN ARVIOINTI	40
	9.1 Historiallinen jatkuvuus	40
	9.2 Reflektiivisyys	41

9.3	Dialektisuus	42
9.4	Toimivuus	43
9.5	Havahduttavuus	44
9.6	Tavoitteiden saavuttaminen	44
10	KEHITTÄMISTOIMINNAN TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	46
11	TULOSTEN HYÖDYNNETTÄVYYS	47
	LÄHTEET	49
	LIITTEET	
	LIITE 1. Osallistumislomake	
	LIITE 2. Haastatteluteemat	
	LIITE 3. Havainnointikaavake	
	LIITE 4. Palautelomake	
	LIITE 5. Relationship Escalation Model	
	LIITE 6. Tutkimustaulukko	

1 JOHDANTO

Maahanmuuttajien lukumäärä Suomessa on kasvanut jatkuvasti, vuonna 2010 oleskelulupia Suomeen haki yhteensä lähes 25 000 henkilöä eri maista. Lukuun sisältyvät syntyperältään ne suomalaiset, jotka ovat muuttaneet aiemmin pois, kuin myös pakolaisena maahan tulleet (Maahanmuuttoviraston internetsivut). Mediassa on maahanmuutto- ja pakolaisasioita käsitelty paljon puolesta ja vastaan. Maahanmuutto Kotkassa on hyvinkin ajankohtaista ja sitä hallinnoidaan ensisijaisesti Kotkan maahanmuuttotoimiston toimesta, joka pyrkii viemään maahanmuuttajien asioita eteenpäin ja kehittämään mahdollisimman paljon kotoutumista ja siihen liittyviä ongelmia. Kotkan kaupungin verkkosivuilla tarjotaan maahanmuuttajalle apua tiedon hankkimisessa ja sieltä löytää arkielämässä tarvittavia nettipolkuja ja lomakkeita.

Kotkassa oli vuoden 2008 ja 2009 vuodenvaihteessa asukkaita yhteensä 54694, ulkomaalaisia väkiluvusta oli 2034 (Asukasluvut paikkakunnittain), eli noin 4,4 % kaupungin väestöstä. Kaupunki on monikulttuurinen keskus, sillä Kotkassa asuu yli 96:n eri maan kansalaisia. Kotkan kaupungin vuoden 2009 seurantaraportin mukaan ulkomaalaisten lukumäärä Kotkassa on kasvanut tasaisesti vuosien 2005 ja 2009 välisenä aikana runsaasta 1400 henkilöstä hieman alle 2400 henkilöön. Burmalaisien määrä Kotkassa on vähäinen (noin 100) verrattuna esimerkiksi venäläisiin, joita Kotkassa oli vuoden 2009 loppuun mennessä yli 1110 henkilöä (Kotkan kaupungin seurantaraportti 2009). Kotkan maahanmuuttotoimiston mukaan Kotkassa on vuonna 2010 syksyllä 16 - 29 -vuotiaita burmalaisia yhteensä 26 henkilöä.

Opinnäytetyöni kuuluu Voi Hyvin Nuori! -hankkeeseen, jonka yhtenä kehitystarkoituksena on selvittää nuorten maahanmuuttajien kotoutumista Suomessa ja sen kehittämisen mahdollisuuksia. Kehittämiskohteena hankkeessa on kymenlaaksossa asuvat 16 - 29 vuotiaat nuoret aikuiset. Kokonaisuudessaan hankkeen tarkoitus on kehittää sosiaali- ja terveystalvvelujärjestelmän kykyä tukea nuorten aikuisten hyvinvointia.

Suomessa on säädetty lakeja maahanmuutosta ja kotoutumisesta. Yhdenvertaisuuslain tarkoituksena on ”*edistää ja turvata yhdenvertaisuuden toteutumista ja tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeussuojaa*”. Viranomaisten tehtävä on kaikessa toiminnassaan edistää yhdenvertaisuutta ja heidän tulee muuttaa kaikkia sellaisia olosuhteita, jotka estävät yhdenvertaisuuden tapahtumista (Yhdenvertaisuuslaki 21/2004, 1. §). Kotouttamis- ja turvapaikanhakijoiden vastaanottolaki vuodelta 1999 asettaa tavoit-

teeksi maahanmuuttajien kotoutumisen ja tasa-arvon edistämisen ja valinnan vapau-
den tarjoamalla toimenpiteitä, jotka auttavat yhteiskunnassa tarvittavien tietojen ja tai-
tojen omaksumista (Vastaanottolaki 493/1999). Tuoreena lakina maahanmuuttoasiois-
sa on vuonna 2010 laadittu Laki kotoutumisen edistämisestä, jonka tarkoitus on tukea
ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti
suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Samalla tarkoituksena on edistää tasa-arvoa ja
yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken (Kotou-
tumisen edistämisen laki 1386/2010).

Kuva 1. Myanmarin lippu

Edellä näkyy Myanmarin lippu (Kuva 1). Myanmar, entinen Burma, on monelle var-
sin vieras maa ja epävakaiden poliittisten syiden takia moni burmalainen on joutunut
jättämään kotinsa. Maailmanlaajuisissa uutisissa on kerrottu entisen Burman olosuh-
teista ja heidän ongelmallisesta politiikastaan. Maa on kokenut monia muokkaavia ta-
pahtumia. Historialle leimallista ovat eri puolilta tulleet uskonnolliset vaikutukset sekä
muiden maiden alaisuudessa oleminen. Vuonna 1948 Burma itsenäistyi, jonka jälkeen
alkoi diktatuuri ja burmalainen sosialismi. Maata hajottivat levottomuudet ja mielen-
osoitukset. Sotilasjunta otti väkivaltaisesti vallan vuonna 1988 ja sotilasvalta toimii
maassa edelleen. Vuonna 1989 Burman nimi muutettiin Myanmariksi. Myanmar lu-
keutuu maailman kehittymättömmimpiin maihin maan sisäisten ongelmien ja epävakaa
poliittisen tilanteen takia. Ongelmana on myös väestön etninen, uskonnollinen ja kie-
lellinen vaihtelevuus. Myanmarin väkiluku on 53,4 miljoonaa asukasta. Virallista vä-
estölaskentaa ei kuitenkaan ole vuoden 1983 jälkeen tehty. Valtaosa heistä on burma-
laisia (68 %) ja valtauskonto on buddhalaisuus (89 %). Odotettu elinikä maassa on
keskimäärin 61,2 vuotta (U.S. Department of State, Background Note: Burma).

Kuva 2. Myanmarin sijainti kartalla

Monelle ihmiselle Myanmar on tuntematon maa, eikä sen sijainti ole tiedossa. Edellä on kartta, joka auttaa lukijaa havainnoimaan Myanmarin sijainnin ja naapurimaat. Monet burmalaiset eivät halua itseään kutsuttavan myanmarilaisiksi, joten opinnäytetyössä puhutaan burmalaisista tai burmalaisnuorista. Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa burmalaisten nuorten aikuisten kotoutumista, heidän elämäänsä suomalaisessa yhteiskunnassa ja edistää heidän kotoutumistaan toimintatutkimuksen metodein. Kotkan maahanmuutto-ohjelman seurantaraportissa (2009) ja kehittämistehtävissä vuodelle 2010 on asetettu tavoitteiksi muun muassa suomen kielen koulutuksen tarjonnan lisääminen, maahanmuuttajien työllistyminen, neuvonnan ja ohjauksen kehittäminen, kotouttamisessa yksilöllisten polkujen luominen ja Etelä-Kymenlaakson maahanmuutto-ohjelman päivittäminen sekä toimenpiteiden toteutumisen varmistaminen. Opinnäytetyö on toteutettu yhteistyössä Kotkan maahanmuuttotoimiston johtajan Pirjo Puolakan, Vapaakirkon jäsenen Raili Hakulisen sekä Lasten kulttuurikeskuksen sihteerin Heli Toikan kanssa.

2 TOIMINTATUTKIMUS BURMALAISTEN KOTOUTUMISEN EDISTÄMISESSÄ

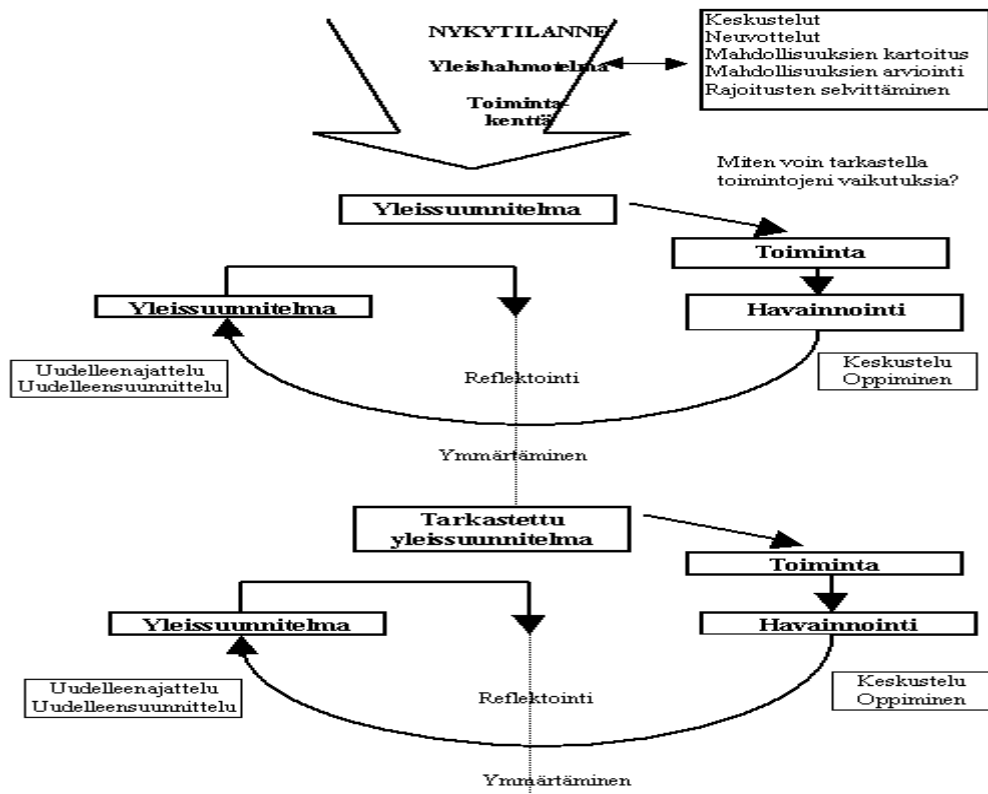
Opinnäytetyön lähestymistapa burmalaisten kotoutumisen edistämisessä on toimintatutkimus, eli kehittämistehtävä. Lähestymistavassa aikaisemmin kohderyhmäksi kutsuttuja kutsutaan nyt yhteistyökumppaneiksi ja tässä kehittämistyylissä tutkijan ja tut-

kittavien roolit ovat erilaiset niiden niin sanotun vapaamuotoisuuden vuoksi. Tutkija toimii tutkittavien läheisyydessä, heidän oppaanaan ja yhteistyökumppaninaan. Tutkittavat pystyvät itse toimimaan aktiivisina jäseninä eikä heidän tarvitse ainoastaan olla tutkittavina. Käytän tästä lähestymistavasta nimitystä kehittämistehtävä tai toimintatutkimus tekstissä (Heikkinen, Rovio & Syrjälä, 2007 28 - 29).

Toimintatutkimuksessa keskeisempiä käsitteitä on interventio, jossa ensin tarkastellaan kohdetta ja tehdään huomioita. Tarvitaan niin sanottu väliintulo tutkittavaan asiaan, jota havainnoidaan ja tehdään yhteistyössä tutkittavien kanssa tarvittavat muutokset. Lopussa muutos jää kohteelle pysyväksi. Esimerkiksi, jos opinnäytetyö onnistuu edistämään burmalaisen kotoutumista, on mahdollista, että onnistumista voidaan käyttää muissakin yhteyksissä. Toimintatutkimus on käytännönläheistä, joten valtaosa ajasta kuluu keskusteluihin, suunnitteluihin ja toteutusten arviointeihin. Verrattuna perinteellisempiin tutkimuksiin toimintatutkimuksen kohdehenkilöiden ja tutkijan osallistuvuus poikkeaa tutkimuksen joka vaiheessa. Muutettavaan toimintaan osallistuvat ihmiset pääsevät itse vaikuttamaan eivätkä ole vain kohteita, joita tutkitaan, vaan yhteistyökumppaneita (Heikkinen ym. 2007 28 – 29, 33).

Toinen käsite tutkimusprosessissa on reflektio. Prosessin edettyä alkukartoituksesta suunnitteluun ja muutokseen on tutkijan aika havainnoida ja reflektoida itseään ja yhteistyökumppaneitaan. Reflektoinnissa on kysymys siitä, että tarkastellaan asioita ulkopuolelta, jolloin on mahdollisuus havaita uusia näkökulmia ja uusia kehittämissideoita. (Heikkinen ym. 2007, 37.)

Kehittämistehtävää käyttämällä prosessin päätavoite on kehittää tutkittavaa asiaa ja siten tavoitella käytännön hyötyä. Tutkija on aktiivinen osapuoli, hän käynnistää tarvittavan muutoksen ja rohkaisee ryhmää muuttamaan toimintaansa parempaan suuntaan. Lähestymistapa perustuu sykleihin, joissa monet peräkkäiset syklit päätyvät toiminnan kehittämiseen. Ensimmäisen syklin aikana kartoitetaan tilanne ja sen pohjalta suunnitellaan toiminta, jota havainnoidaan. Reflektoinnin jälkeen tehdään paranneltu suunnitelma ja toinen sykli voi alkaa. Jokaisen syklin jälkeen on kehitetty jotakin. (Heikkinen ym. 2007, 80 – 81.) Toimintatutkimuksen tarkoitus on ”*muuttaa todellisuutta tutkimalla sitä ja tutkimalla todellisuutta muuttamalla sitä*”. (Heikkinen ym. 2007, 22).

Kuva 3. Toimintatutkimuksen rakenne (Kemmis, 1985)

Edellä oleva Kemmisin (kuva 3) kehittelemä kuvio havainnollistaa kehittämistehtävän rakenteen osio kerrallaan. Alkutilanteessa tavataan yhteistyökumppanit, hahmotetaan tilanne, keskustellaan ja neuvotellaan. Alkutilanteen jälkeen tulee yleissuunnitelma, jossa syklin muodossa toimitaan, havainnoidaan, muokataan alkusuunnitelmaa ja sen jälkeen reflektoidaan. Tämän jälkeen työ alkaa alusta ja tuottaa joka kohdan jälkeen kehitystä.

Toimintatutkimusta arvioidaan laadullisin perustein eli validoinnin avulla. Validointiin vaikuttaa viisi eri asiaa yhdessä kokonaisuutena: *historiallinen jatkuvuus, reflektointi, dialektisuus, toimivuus- ja havahduttavuusperiaate*. Toimintatutkimusta ei voi tarkastella osissa, ilman kokonaisuuden muodostamista. Laatuperiaatteina historiallinen jatkuvuus tarkoittaa sitä, että toiminta on ikuisesti jatkuva tapahtuma, jossa pitää ottaa huomioon myös menneisyys. Kaiken tulevan tapahtuman tulee pohjautua johonkin menneeseen asiaan. Edellä mainittu reflektiivisyys on myös tärkeä arviointiperuste. Miten tutkija on pystynyt tarkastelemaan tutkittavaa asiaa tarkasti ja kriittisesti unohtamatta myös omaa toimintaa. Dialektisuus tarkoittaa sitä, että kaikki rakentuu vuorovaikutuksen avulla kokonaisuudeksi. Toimivuusperiaate arvioi toimintatutkimusta sen käytännöllisyyden kautta. Hyödyllisyys kaikelta kannalta on tärkeä tekijä. Havahduttavuus jo kirjaimellisestikin pyrkii tutkimuksessa siihen, että tulokset ja pro-

sessi kokonaisuutena ovat merkinneet jotain, saaneet aikaan asioita. (Heikkinen ym. 2007, 146 – 159.).

Opinnäytetyössäni kehittämistehtävä on hyvä menetelmä ajatellen nuorten burmalais-ten kotoutumisen edistämistä. Se antaa opinnäytetyötä tekeväälle laajat mahdollisuudet toteuttaa ja työskennellä kohderyhmän kanssa. Kehittämistehtävä burmalais-ten kotoutumisen edistämässä etenee seuraavasti:

1. Tehdään yleishahmotelma tutkittavasta kohteesta; teoriataustan kerääminen, kontaktipinnan hakeminen, kohderyhmän löytyminen. Vierailaan Kotkan maahanmuuttotoimistossa ja löydetään kontaktihenkilöt.
2. Tavataan kohderyhmä; tutkija tutustuu tutkittavaan kohteeseen ja kohde tutustuu tutkijaan. Tapaamisia (interventioita) voi olla useampia, tapasin burmalaiset nuoret kolme kertaa ennen nykytilan kartoittamista.
3. Nykytilan kartoitus eli alkukartoitus teemahaastattelemalla Leiningerin auringonnousumalliteorian ja taustakirjallisuuden pohjalta.
4. Haastattelujen läpikäyminen käyttämällä apuna sisällönanalyysiä ja ongelmakohtien nostaminen kehittämistavoitteiksi.
5. Ongelmakohtiin vaikuttava toteutuksen suunnittelu; yhteistyö Lastenkulttuurikeskuksen sihteerin Heli Toikan kanssa.
6. Toteutus aloitetaan, havainnoidaan mahdollisia muutoksia toteutuksen aikana.
7. Arvioidaan toteutuksen onnistuminen, muutokset kohteessa, koko prosessin tarkastelu ja pohdinta.
8. Mahdollisesti suunnitellaan alustavasti jatkoa seuraavaa prosessia eli esimerkiksi kehittämistä varten.

Prosessin jälkeen on tärkeää kerrata kehittämiskohteet läpi, mitä jäi tekemättä ja missä ei onnistuttu, jotta seuraava tutkija voi ongelmakohtien perusteella suunnitella seuraavaa sykliä (Tertsunen 1999).

3 TEORIATAUSTAA KOTOOUTUMISESTA

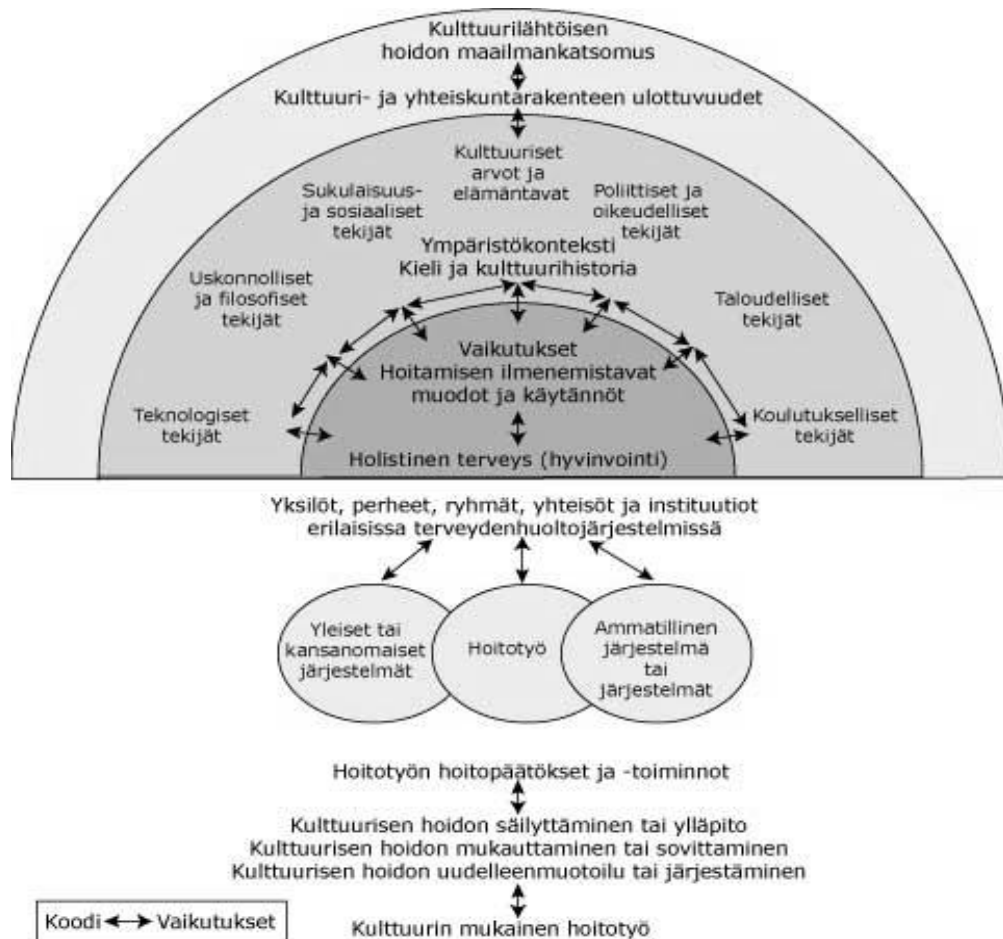
Opinnäytetyö rakentuu Madeleine Leiningerin kehittämän kulttuurilähtöisen hoidon teorian ympäri, mistä hän on koonnut auringonnousumallin (kuva 4), joka auttaa

selventämään teorian pääpiirteitä. Malli symbolisoi ”hoidon nousua”. Auringonnousuvion kohdat yhdistämällä saadaan kokonainen aurinko, jota noudattamalla esimerkiksi sairaanhoitaja tietää, mitä tulee ottaa huomioon ymmärtääkseen inhimillistä hoitoa ja terveyttä. Leininger huomasi työskennellessään lastenkodissa 1950-luvulla, että lasten käyttäytymiseen ja tarpeisiin vaikutti kulttuuritausta. Hoitotoimenpiteet ja psykoanalyttiset teoriat ja teoriamallit eivät auttaneet eri kulttuurista tulleita ja elämäntavoiltaan erilaisia lapsia. Hoitohenkilökunnankin tiedot ja taidot olivat puutteelliset, kun hoidettiin eri kulttuurista tullutta lasta. Käsitys siitä, miten erilaiset kulttuuritaustat voivat vaikuttaa lasten käyttäytymiseen, oli puutteellinen.

Vastauksia saadakseen Leininger alkoi tutkia Uuden-Guinean itäisillä ylängöillä asuvaa Gadsup-heimoa. Kahden vuoden tutkimisen aikana hän havaitsi monia eroja länsimaisten ja ei-länsimaisten kulttuurien hoitamisen sekä terveydenhoidon käytännöissä. Gadsup-heimon tutkiminen ja omakohtaisten kokemusten kertyminen loivat perustan kulttuurilähtöiselle hoidon teorialle. Leininger esittää, että kulttuuritaustan poistaminen estää uuden tiedon löytämistä ja huonontaa viime kädessä asiakkaille annettun hoidon laatua. Hän uskoo, että kulttuurinmukainen hoito saa asiakkaat tuntemaan saavansa hyvää hoitoa ja siten se on tervehdyttävä voimavara. (Marriner-Tomey 1994, 410 – 422.).

Burmalaiset ovat saapuneet kotimaastaan ja Thaimaan pakolaisleireiltä hyvin erilaisesta kulttuurista Suomeen, jossa törmäyksiä voi olla useampia: uskonto, elämäntapa, asenteet ja sosiaaliset suhteet. Kuten aikaisemmin mainittiin, kuvassa 4 on eritelty yksilön taustatekijät, jotka ovat muokkautuneet omassa kulttuurissa elletessä ja vaikuttavat henkilön arkielämään. Burmalaisten kotoutumisen kehittämisessä nostan seuraavat vaikuttavat tekijät esille;

- kulttuuriset arvot ja elämäntavat
- sukulaisuus ja sosiaaliset tekijät
- koulutukselliset tekijät

Kuva 4. Leiningerin auringonmoodimalli

Maahanmuutosta puhuttaessa puhutaan yleensä myös *kulttuurista* vaikuttavana tekijänä ihmisen elämässä. Kulttuuri sisältää laajan määritelmän ihmisen elämästä ja selittää osan yksilön tavoista. Sosiologiassa kulttuuri määritellään ihmisyyteen ominaisiksi ja symbolisoiduiksi piirteiksi, joita ovat muun muassa tavat, tottumukset ja kieli (Sociologian peruskurssi). Helsingin yliopiston verkkosivut määrittelevät kulttuurin yhteisön jäsenille ominaisten opittujen käyttäytymispiirteiden ja -kaavojen kokonaisuudeksi (Salmi-Niklander 2001). Kulttuuri voidaan nähdä jonkin ryhmän yhtenäisenä käyttäytymismallina sisältäen asioita, joita ihmiset ovat oppineet historian aikana tekemään, arvostamaan ja uskomaan. Ihminen kasvatetaan sen kulttuurin jäseneksi, johon hän syntyy. Kulttuuri sisältää kaiken ihmisen oppiman; oikean ja väärän suhteen, yleiset säännöt yhteiskunnassa sekä yhteisölle ominaiset tavat. Kulttuurin olemassa oloa ja vaikutusta ei huomata arkielämässä. Se havaitaan yleensä silloin, kun toisesta kulttuurista saapuu henkilö, jonka jokin tapa poikkeaa ”normaalista” kaavasta. Vaikka kulttuuri juontaa tapansa ja piirteensä kaukaa historiasta, se on samalla jatkuvasti muokautuva tila, johon ihmisten on mukauduttava. Nykymaailmassa lisääntynyt matkus-

taminen ja maasta muuttaminen on lisännyt monikulttuurisuutta ja sekoittanut kulttuureja keskenään. (Räty 2002, 42–44.).

Tilastokeskus on vuonna 2002 kartoittanut maahanmuuttajien elämää Suomessa, tuolloin tutkittiin muun muassa maahanmuuttajien sosiaalisten suhteiden laatua. Vieraiseen maahan tullut maahanmuuttaja tarvitsee kantaväestön tukea ja ystävyyttä oppiakseen uutta kieltä ja tottuakseen uuden maan tavoille, mutta maahanmuuttajalle on tärkeää myös samasta maasta kotoisin olevien suhteiden säilyttäminen. Oman kulttuurin ylläpitäminen on helpompaa, kun sosiaalisessa verkostossa on samasta kulttuurista tulleita henkilöitä, joiden kanssa voi myös jakaa ajatuksia kotimaasta ja sieltä lähtemisestä (Pohjanpää, Paananen & Nieminen 2003).

Sosiaalisia tekijöitä voidaan burmalaisten kotoutumisessa avata selittämällä sosiaalisen toimintakyvyn arvioinnin menetelmät. Sosiaaliset tekijät voidaan selventää laajalla sosiaalisella toimintakyvyllä, joka muodostuu yksilön omien tekijöiden, esimerkiksi oman temperamentin ja tavoitteiden, oman sosiaalisen verkoston ja ympäristön sekä yhteiskunnan välisessä vuorovaikutuksessa. Voimme tarkastella henkilön sosiaalista kyvykkyyttä hänen omissa vuorovaikutussuhteissaan ja osallisuutensa kokemuksissa. Kuten yleensä väestötutkimuksissa, myös tässä opinnäytetyössä sosiaalista toimintakykyä mitataan tarkkailemalla kykyä olla vuorovaikutuksessa, kykyä suoriutua sosiaalisista tilanteista sekä kykyä toimia yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä (Tiilikainen, Heikkinen 2011).

Internetin sanakirjassa ”osallistuminen” on määritelty yksilön tai ryhmän aktiiviseksi mukana olemiseksi ja vaikuttamiseksi (Tietopalvelu Facta). Filosofian professori Aaro Harju (2004) on kirjoittanut artikkelissaan osallisuuden merkitsevän ihmiselle ryhmään kuulumisen ja mukanaolon tunnetta. Kuulumisen tunne koetaan, kun ihminen on osallinen omassa yhteisössään ja yhteiskunnassa: työskentelee, harrastaa, osallistuu ja vaikuttaa. Moni syrjäytynyt ja työtön on ilman osallisuuden tunnetta, koska kokee olevansa ulkopuolinen. Harju kirjoittaa, että osallisuus on yksi elämän perusedellytyksistä, koska perimmältään sosiaalisena olentona ihminen haluaa kuulua ja kokea osallisuutta johonkin.

4 KOKONAISTAVOITTEET BURMALAISTEN KOTOUTUMISELLE

Tutkimustavoitteiden tehtävä on kaventaa pääpiirtein yhä laajenevaa, tutkittavaa kohdetta. Kehittämistavoitteet antavat suuntaa tutkijalle tutkimuksenteon aikana. Kehittämisiongelmat suunnitellaan mahdollisimman tarkaksi, jotta tutkimuksen tavoite ymmärretään ja sitä kautta tehtävä hieman helpottuu. Tutkija pysyy myös paremmin niin sanotusti ”oikealla polulla” tutkimuksessa. Laadullisen kehittämismenetelmän kysymykset voivat muovautua koko tutkimuksen aikana, mutta silti ne ovat tutkijalle suunnannäyttäjänä. (Saaranen, Puusniekka, Eskola & Kuula, 2006.) Kvalitatiivisessa tutkimuksessa kehittämisiongelmat vaativat joustavuutta, koska aihetta saatetaan joutua muuttamaan tai tarkentaa tutkimuksen edetessä (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2010, 85).

Kuten edellä on mainittu, tämä kehittämistehtävä kuuluu Voi Hyvin Nuori! -hankkeen alaisuuteen. Kokonaistavoitteita pohdittaessa on syytä miettiä myös suuremmassa kuviossa hankkeen omia tavoitteita. Voi Hyvin Nuori! -hankkeen kokonaistavoite on tutkia nuorten syrjäytymisen ja hyvinvoinnin rakenteita ja kehittää uusia malleja sekä menetelmiä sosiaali- ja terveystieteille hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja pahoinvoinnin vähentämiseksi. Tämän opinnäytetyön kokonaistavoitteet ovat:

1. kannustaa burmalaisia nuoria kontakteihin suomalaisten kanssa
2. lisätä burmalaisten nuorten sosiaalisia tekijöitä esim. osallisuutta, vuorovaikutusta
3. edistää burmalaisten nuorten kotoutumista
4. selvittää burmalaisten tämän hetkisen kotoutumisen tilanne
5. saada selville burmalaisten omia ajatuksia kotoutumisesta ja Suomesta

Yksityiskohtaisemmat tavoitteet selviävät burmalaisten kotoutumisen tämän hetkisen tilanteen kartoittamisen jälkeen, jolloin selvinneet ongelmakohdat nostetaan esille.

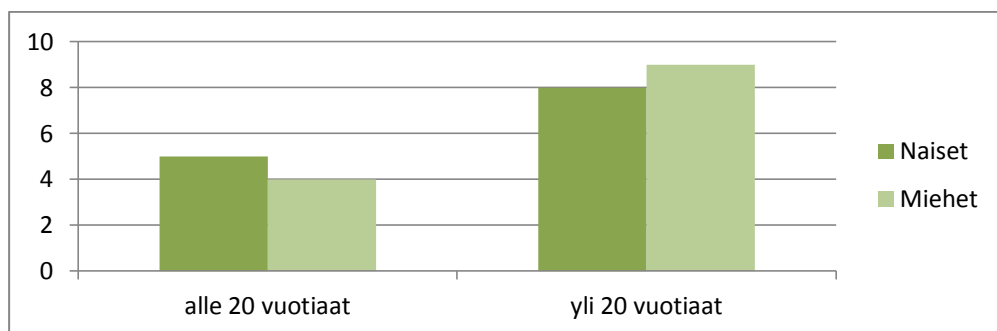
5 BURMALAISTEN KOTOAUTUMISEN KARTOITTAMINEN

5.1 Kontaktipinnan hakeminen

Kehittämistehtävän alkuvaiheessa lähdin selvittämään burmalaisten nuorten lukumäärää Kotkan alueella. Kotkan maahanmuuttotoimiston tiedostoista sain nimettömät tiedot Kotkalaisista 16 - 29-vuotiaista burmalaisista. Ikäryhmään kuuluvia burmalaisia oli Kotkassa vuonna 2010 syksynä yhteensä 26, naisia joukossa oli 13, joista viisi alle 20-vuotiaista. Miehistä neljä oli alle 20-vuotiaista (kuva 5). Valtaosa, seitsemäntoista, asui Kotkansaarella, heistä oli kymmenen naista ja seitsemän miestä. Loput yhdeksän olivat sijoittuneet eri puolille Kotkaa.

Sovin tapaamisen Kotkan maahanmuuttotoimiston tiloihin, jossa tapasin Kotkan maahanmuuttotoimiston johtajan, Pirjo Puolakan. Halusin saada yleistä tietoa burmalaisista enemmän. Kävimme läpi miten ja mistä tavoittaisin kohderyhmän, burmalaiset 16 - 29-vuotiaat. Sain palaverissa tietää Kotkan vapaakirkon toimivan aktiivisesti burmalaisten kanssa. Siellä järjestetään kuukausittain kansainvälinen ilta, jonne osallistuu useita burmalaisia nuoria. Yhtenä kansainvälisen illan järjestämisen vastuuhenkilönä toimii Raili Hakulinen.

Tapasin Hakulisen tämän kotona ja sain paljon osviittaa burmalaisista ja heidän yhteistyöstään Hakulisen kanssa. Minut toivotettiin tervetulleeksi tutustumaan kansainväliseen iltaan ja burmalaisiin. Ensimmäisellä käyntikerralla olin seuraajan roolissa ja seurasin tilaisuudessa käyviä henkilöitä. Sain mahdollisuuden seuraavalla kerralla kansainvälisen illan lomassa tavata kohderyhmääni sopivat burmalaiset tulkin kanssa. Raili Hakulinen auttoi minua koko opinnäytetyön alkukartoituksen ajan, hän auttoi tapaamisten järjestämisessä, kohdehenkilöiden etsimisessä ja tilojen hankkimisessa.

Kuva 5. 16 - 29 vuotiaat burmalaiset maahanmuuttajat Kotkassa syksyllä 2010

5.2 Burmalaisten tapaaminen

Tapasin tutkimukseeni sopivat burmalaiset 5.12.2010. Minulla oli tapaamisessa mahdollisuus käyttää tulkkia apuna. Esittelin itseni ja kerroin opinnäytetyöstäni ja Voi Hyvin Nuori! –hankkeesta sekä selvitin, olisivatko he kiinnostuneita osallistumaan tutkimukseeni. Annoin kohderyhmälle tapaamisessa täytettäväksi lyhyen kyselyn (liite 1), jossa kysyttiin henkilöiden sukupuolta, ikää, kiinnostuneisuutta ja yhteystietoja. Esittelytapaamisessa tutkimukseen sopivia henkilöitä oli yhdeksän, jotka kaikki olivat kiinnostuneita osallistumaan kehittämistehtävääni, heistä neljä oli miestä ja viisi naista. Valtaosa vastaajista oli iältään alle 20-vuotiaita.

5.3 Teemahaastattelu burmalaisten kotoutumisen nykytilanteen kartoittamisessa

Haastattelu tiedonhankintakeinona on tutkijan tapa välittää haastateltavan ajatuksista ja käsityksistä kuvaa lukijalle (Hirsjärvi & Hurme 2010, 41). Haastattelujen järjestäminen vaatii haastattelijalta huolellista valmistumista tutustumalla kohteeseen käytännössä sekä teoriassa. Huolellinen valmistautuminen vaikuttaa myös haastateltaviin aiheisiin, joiden kanssa tietoa saadaan tavoitteiden kannalta tärkeiltä alueilta. Haastattelijan on oltava motivoiva haastateltavalle ja yrittää pitää haastateltavan mielenkiinto haastattelussa. Luottamus haastattelijan ja haastateltavan välillä on tärkeää, koska rehelliset vastaukset saadaan luottamuksesta haastattelijaan kohtaan. (Hirsjärvi ym. 2010, 43.). Myöhemmin kerrotaan enemmän haastatteluun valmistautumisestani ja pohditaan, mitä kaikkea tulee ottaa huomioon haastatteluja suunniteltaessa. Taustateoriaan tutustuminen vie kauan aikaa, mutta sopivat teemat löytyivät nopeasti Leiningerin auringonnousumallista. Se sai paljon tukea aikaisemmilta tutkimuksilta, joita olen tässä opinnäytetyössä käyttänyt taustana.

Burmalaisten kotoutumisen nykytilan arvioinnissa käytettiin siis teemahaastattelua tiedonhankintamenetelmänä. Haastattelumuodoksi valitsin teemahaastattelun, koska siinä haastattelu ei etene orjallisesti lomakkeen mukaan suunnitellusti vaan tiettyjen teemojen mukaan. Tutkija toimii lähinnä keskustelun suunnan näyttäjänä ja tutkittava saa äänensä kuuluviin (Hirsjärvi ym. 2010, 47 – 48, 62). Tiesin menetelmää valitessani, ettei minulla ole haastattelujen aikana mahdollisuutta käyttää tulkkia, joten puoliksi strukturoitu teemahaastattelu tarjoaa haastattelijalle ja haastateltavalle suuremman vapauden liikkua keskustelussa.

Teemahaastattelussa haastateltavien omalle puheelle ja ajattelulle annetaan enemmän tilaa, vaikka keskustelua yritetään pitää teemojen puitteissa. Ennalta taustatietojen hankkimisen mukaan valitut teemat voidaan käydä läpi keskustelussa missä järjestyksessä tahansa haastateltavan oman etenemisen mukaan. Haastattelijalla on hyvä olla mukana käsiteltävien teemojen lisäksi apukysymyksiä keskustelun ylläpitämiseksi, kuitenkin mahdollisimman lyhyesti muistiinpanoja, jotta haastattelussa keskityttäisiin keskusteluun. (Saaranen ym. 2006.) Itse otin mukaan teemat, joiden alle olin laatinut itseäni helpottavia vinkkejä ja tarkennuksia (liite 2).

Teemojen laatiminen vaatii laajaa taustatietoihin perehtymistä (Saaranen ym. 2006), koska tutkittava ilmiö ja peruskäsitteet tutkittavasta kohteesta hahmottuvat, kun tutustutaan taustateoriaan ja kehittämistietoon. Haastattelija valmistelee haastattelua varten teema-alueuuttelon, johon on listattu pelkistetyt ja iskusanamaiset teemat. Haastattelutilanteessa luettelo toimii haastattelijan muistilistana, jota apukysymysten avulla tarkennetaan haastateltavalle (Hirsjärvi ym. 2010, 66). Kuten edellä on mainittu, sain teemat haastatteluun Leiningerin auringonnousunmalliteoriasta sekä aiheeseen liittyvästä kirjallisuudesta. Apukysymyksiä tein useampia ja olin valmistautunut selittämään teemat hyvin yksityiskohtaisesti, koska kielimuuri oli suuri ja halusin, että haastateltavat ymmärtävät keskusteltavat teemat.

Haastatteluissa on otettava myös huomioon, että suurin osa haastateltavista on alle 20-vuotiaita, mikä lisää suunnittelun työmäärää siten, että haastattelun olisi oltava mahdollisimman motivoiva. Haastateltavat tulisi vakuuttaa tutkimuksen hyödyllä, joka hyvästä haastattelutilanteesta syntyisi. Nuoren tulisi kokea, että hän auttaa tutkijaa ja että tutkija on oikeasti kiinnostunut hänen vastauksistaan ja ajatuksistaan. (Hirsjärvi ym. 2010, 132 – 133.)

5.4 Alkukartoituksen suunnitelma ja toteuttaminen

Alkukartoituksen suunnitteleminen on yksi ratkaisevimmista tekijöistä haastattelujen onnistumisesta. Haastatteluteemojen valitsemisen lisäksi on varattava tarpeeksi aikaa ja oikeanlainen paikka haastattelua varten. Haastattelijan tulisi ilmoittaa haastateltaville haastatteluun kuluva aika ja varmistaa, että haastattelussa käytettävä nauhuri toimii. Syytä on myös miettiä nauhurin paikka haastattelun aikana, jotta äänet kuuluisivat tarpeeksi selkeästi. (Kylmä, Juvakka, 2007, 90 - 91.)

Haastatteluun tarkoitetun tilan tulee olla häiriötön ja rauhallinen, mahdollisesti myös ennestään tuttu paikka haastateltavalle, jotta tunnelma olisi mahdollisimman turvallinen ja luottavainen. Haastattelijan puheen tulisi olla selkeää ja ymmärrettävää, jotta haastateltava voi keskittyä vastaamaan ja keskustelemaan. Muistiinpanovälineet on hyvä olla mukana, mutta kirjoittamiseen ei saa uppoutua siten, että keskittyminen haastateltavaan vähenisi. (Kylmä ym. 2007, 90 – 91.).

Haastattelutilaisuuden suunnitteleminen alkoi valitsemalla haastatteluun sopiva paikka. Raili Hakulinen tarjosi ystävällisesti käyttöni kotinsa yhden rauhallisen huoneen sekä vapaakirkon tilan. Käytin molempia tiloja, koska vapaakirkolle burmalaisien on helppo tulla ja Hakulisen koti on monelle burmalaiselle tuttu. Molemmat tilat olivat riittävän rauhalliset ja häiriöttömät sekä tutut haastateltaville.

Haastattelut järjestettiin kolmessa osassa yhteensä yhdeksälle burmalaiselle. Ennen haastattelujen alkua tarkistin nauhurin paikan äänen kuuluvuuden mukaan. Aloitin haastattelutilaisuuden kertomalla itsestäni ja opinnäytetyöstä, jotta he tietävät, miksi haastattelen heitä ja mitä sen jälkeen tapahtuu. Käytin aikaa alkukeskusteluun luontevalta tuntuvan määrän, koska tilanne oli varmasti jännittävä burmalaisille ja uskon, että alkukeskustelu rentouttaa tunnelmaa.

Valmistin itseni myös varautumaan ongelmakohtiin minun ja haastateltavien välillä, koska haastattelukieli on suomi ja se on vielä useammalle burmalaiselle hankala hallittava. Pyrin käyttämään yksinkertaisia sanoja ja lyhyitä kysymyksiä, varmistin myös, että en puhu liian nopeasti ja hätäisesti.

5.5 Teemojen laadinta alkukartoitusta varten

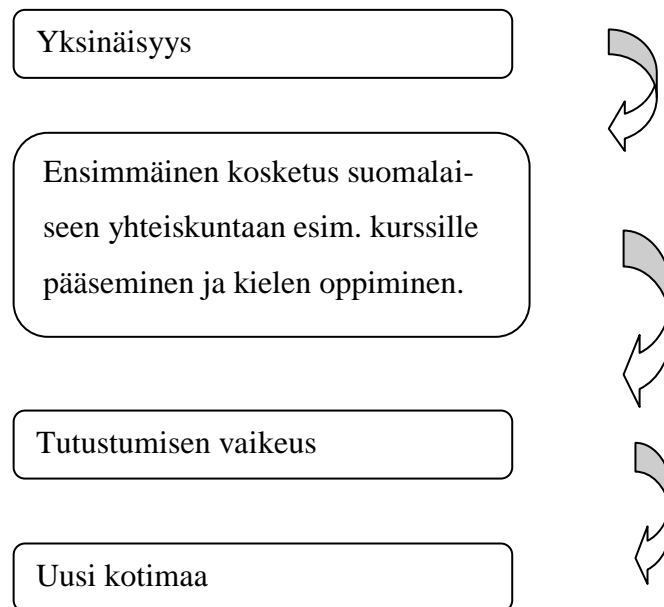
Kuten edellä on mainittu, teemat rakentuvat alkukartoitusta varten Leiningerin aurinnonsumalliteorian (kuva 4) ja taustakirjallisuuden mukaan. Haastattelulomake muokkautui yksinkertaiseksi ja helposti ymmärrettäväksi (liite 2). Teemat on jaoteltu apukysymyksineen seuraavalla sivulla olevaan taulukkoon 1.

Taulukko 1. Haastatteluteemat

Teema	Apukysymykset
1. Sukulaisuus ja sosiaaliset tekijät	Suomeen saapuminen, perhe mukana?, taakse jääneet ystävyysuhteet, Suomessa hankitut ystävyysuhteet,
2. Koulutus	Ennen Suomeen tuloa hankittu koulutus, nykytilanne Suomessa, tulevaisuuden suunnitelma
3. Kulttuuri	Suomalaisen ja burmalaisen kulttuurin vertaaminen, sopeutuminen suomalaiseen kulttuuriin, mikä vaikeaa, mikä helppoa, oman kulttuurin säilyttämisen tärkeys, onnistuminen
4. Suomi kotimaana	Kodilta tuntuminen, hyvät ja huonot puolet, kotoutumista vaikeuttavat ja helpottavat tekijät, suomalaisuus haastateltavassa, vastoinkäymisten, esim. rasismin ilmeneminen
5. Arki ja elämäntavat	Vapaa-ajan vietto, harrastukset, mitä tekee ystävien kanssa, kuinka usein tapaa, elämäntavat, päihteet

Haastattelussa käydään läpi tämänhetkinen *sosiaalinen* tilanne, keitä sukulaisia on tullut Suomeen, kenen kanssa haastateltava asuu ja onko burmalaisella mahdollisuus olla maanmiesten kanssa tekemisissä. Selvitetään myös, kuinka kotoutuminen on onnistunut suomalaisten kavereiden ja tuttavapiirin hankkimisessa. Maahanmuuttajan on tärkeä luoda kontaktia myös suomalaisten kanssa, jotta kotoutuminen helpottuisi. (Pohjanpää 2003; Heinonen 2006; Kivelä 2009; Kokkonen 2011.).

Minä haluan selvittää, miten tutustuminen suomalaisiin on onnistunut, sillä Heinosen vuonna 2006 ilmestyneessä tutkimuksessa maahanmuuttajat ovat kertoneet suomalaisiin tutustumisen olleen vaikeaa. Senkin jälkeen, kun he ovat päässeet kiinni uuteen elämään ja heillä olisi mahdollisuus saada suomalaisia ystäviä ja kontakteja. Maahanmuuttajat tuntevat itsensä yksinäisiksi, kunnes saavat ensimmäisen kosketuksen yhteiskuntaan, pääsevät esimerkiksi kielikurssille. Ongelmaksi nousee suomalaisiin tutustumisen vaikeus (kuva 6). Tutkimuksen mukaan suomalaisten kerrotaan olevan ujoja, mutta kun suomalaisten kanssa vihdoin pääsee keskustelemaan, niin maahanmuuttajat ovat kokeneet sopeutuvansa paremmin (Heinonen, 2006.).

Kuva 6 Suomeen kotoutumisen vaiheet

Koulutus on tutkimusten (Heinonen 2006; Kivelä 2009) mukaan tärkeä asia maahanmuuttajien kotoutumisen kannalta, joten käyn yksilöhaastattelussa läpi sen, mikä on burmalaisten pohjakoulutus ja missä koulutusasteikolla tutkittava tällä hetkellä on. Myös työllistyminen ja aiemmat Suomessa saadut koulutukset selvitetään. Suurin osa haastateltavista on vielä yläasteikäisiä, joten keskustelemme myös tulevaisuudenkuvista ja siitä, mitä he itse haluaisivat tehdä tulevaisuudessa sekä miten he aikovat päästä tavoitteeseensa. Olen myös kiinnostunut heidän tämän hetkisen koulunsa toiminnasta, miten heillä koulussa menee ja ovatko he maahanmuuttajien luokalla vai suomalaisten kanssa samalla luokalla.

Oma *kulttuuri* voi muuttua monin tavoin burmalaisten asetuttua suomalaiseen yhteiskuntaan. Mahdollista muutosta käydään läpi, siihen liittyvät tunteet, sekä selvitetään

miten sopeutuminen on alkanut. Minä olen kiinnostunut siitä, kuinka Burmasta tuleva on voinut säilyttää ja limittää omaa kulttuuriaan suomalaiseen kulttuuriin. Tilastokeskuksen mukaan maahanmuuttaja tarvitsee saman kokemuksen kokeneita maanmiehiä vierelleen, jotta oman kulttuurin säilyttäminen on helpompaa ja asioista puhuminen luontevampaa (Pohjanpää ym. 2003).

Suomi kotimaana -teema rakentuu niiden tutkimusten (Kivelä 2009; Heinonen 2006; Pohjanpää 2003) mukaan, joissa on selvinnyt, että maahanmuuttajan on vaikea selviytyä suomalaisessa palvelujärjestelmässä omin neuvoin. On esitetty, että maahanmuuttajat saavat eniten tukea ja neuvoa omasta *sosiaalisesta* verkostostaan, esimerkiksi useamman vuoden Suomessa asuneelta sukulaiselta. Suomen kielen oppimisen vaikeus on noussut esille ja tämän on osoitettu hidastavan kotoutumista. On osoitettu (Kivelä 2009), että suomen kielen oppimisen jälkeen maahanmuuttajalla oli enemmän itsevarmuutta puhua ja toimia, jolloin myös asioiden hoitaminen helpottui.

Monessa edellä mainituissa tutkimuksissa selviää, että kotoutuminen on usein hidastempoista ja on henkisesti raskasta saada uusi maa tuntumaan kotimaalta. Haluan tietää burmalaisien oman mielipiteen kotoutumisestaan ja ajatuksista entisestä kotimaastaan. Keskustelussa verrataan nykyistä elämää ja vanhaa elämää keskenään. Pysin pehreytymään haastateltavien ajatuksiin.

Haluan tuoda haastatteluissa esiin myös nuorten kokemuksia rasismista, koska Kotkan maahanmuutto-ohjelman vuosiraportin 2009 tuloksissa selvisi, että Kotkassa asuvista muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvista asukkaista syrjintää ja rasismia oli kokenut 23 % vastaajista. Vastaajia oli ollut yhteensä 202 henkilöä, eli noin 8 % muuta kuin suomea tai ruotsia Kotkassa puhuvista. Eniten rasismia olivat kokeneet miespuoliset henkilöt. Vastaajat olivat asuneet Suomessa kyselyn aikaan kahdesta viikosta neljään-toista vuoteen, keskimäärin kolme vuotta (Kotkan kaupungin vuosiraportti 2009).

Nuorisobarometri tutkii vuosittain 15 - 29-vuotiaiden suomalaisten nuorten asenteita ja elämäntilanteita ja toimii opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuudessa. Vuoden 2010 nuorisobarometrissa tutkittiin tänä vuonna suomalaisten nuorten asenteita maahanmuuttajia ja maahanmuuttoa kohtaan. Asenteet olivat tiukentuneet. Toisaalta, kun nuoret vastasivat, että kaverin ihon värillä tai syntyperällä ei ole mitään väliä, niin kuitenkin valtaosa vastaajista oli sitä mieltä, että Suomeen ei pitäisi enää ottaa maahanmuuttajia. Kun aikaisempien barometrien selvityksissä on todettu, että suomalaiset

nuoret ajattelevat osittain maahanmuuton Suomeen rikastuttaneen kulttuuria, niin vuoden 2010 raportissa tämä osuus on selvästi vähentynyt. Suomalaisten vastaajien mukaan rasismi nuorten keskuudessa olisi lisääntynyt Suomessa. (Nuorisobarometri 2010.).

5.6 Sisällönanalyysi alkukartoituksen apuna

Analyysimenetelmänä käytetään sisällönanalyysiä, jossa pyritään saamaan tiivistetty ja yleinen kuvaus tutkittavasta kohteesta. Pyrkimys on kuvata haastattelun tulosten sisältöä sanallisesti (Tuomi & Sarajärvi 2009 103 - 106).

1. Päätän, mikä aineistossa kiinnostaa. Tätä päätöstä ei muokata jälkeenpäin.
2. Käyn läpi aineiston kuuntelemalla vastaukset kokonaisuudessaan läpi kahteen kertaan.
3. Kuuntelen haastattelut teemoittain läpi.
4. Kirjaan jokaisen teeman alle haastattelujen sisällöt.
5. Yhdistän haastattelut teemoittain tiiviiksi yhteenvedoksi. (Tuomi ym. 2009, 91 – 92.)

5.7 Alkukartoituksen luotettavuus ja eettisyys

Kaikki pyydetyt saapuivat haastatteluihin. Muutama toi mukanaan saman ikäisen kaverin, jonka myös haastattelin. Kaksi henkilöä tuli ennalta tuntemattoman ihmisen haastateltavaksi, mutta ennen heidän haastattelemistaan esittelin itseni ja selitin opinäytetyöni tarkoituksen ja sen, mihin se liittyy, sekä kysyin lupaa tulosten julkaisemiseen nimettömänä. Kaikki olivat hyvin innostuneita haastatteluista ja halusivat myös itse kysellä minulta omasta elämästäni. Haastattelut sujuivat kokonaisuudessaan hyvin. Nauhoitin haastattelut ja tallensin ne koneelle sekä poistin keskustelut tallentamisen jälkeen. Keskustelin yhdeksän burmalaisen, neljän miehen ja viiden naisen kanssa. Suomessa haastateltavat ovat asuneet kahdesta kuuteen vuoteen. Kahdessa keskustelussa keskinäinen kommunikointimme oli haastavaa haastateltavan suomen kielen heikkouden takia, mutta loput haastattelut onnistuivat paremmin. Haastattelut kestivät 20 - 40 minuuttia, ja keskustelun syvyys vaihteli pinnallisesta vastailusta syvempään mietintään ja analysointiin. Eräs yhteinen piirre burmalaisilla oli ujous ja hienoinen arkuus vastata.

Kehittämisen kokonaisluotettavuutta voidaan mitata tarkastelemalla yhdessä sen pätevyyttä ja luotettavuutta. Pätevyys syntyy, kun tutkimuksessa ei ole tapahtunut systemaattista virhettä esimerkiksi niin, että tutkittavat ovat ymmärtäneet kysymykset. Luotettavuus ja pätevyys kärsivät, jos tutkittava ei ole vastatessa ajatellut samalla tavalla kuin tutkija oletti kysymystä tehdessään (Vilkka, 2005, 161). Haastatteluissa selitin teemojen luonnetta useampaan otteeseen ja varmistin, että haastateltava ymmärsi mistä puhutaan.

Luotettavuutta arvioi tutkimuksen tulkintojen soveltaminen tutkimustuloksiin. Jos tulkinta on eri kuin tutkimustulos, on tutkimus epäluotettava. (Metsämuuronen, 2001, 200.). Tutkimuksen aikana tapahtuneet asiat, kuten tehtävän väärin ymmärtäminen, tehtävän kuvauksen selittäminen väärin tai tutkijan väärä vastauksen merkitseminen lomakkeisiin, voivat monella tapaa heikentää luotettavuutta (Vilkka, 2005, 161 - 162). Välttääkseni väärinmerkitsemistä nauhoitin kaikki haastattelut, jotta keskittymiseni ei kohdistuisi kirjoittamiseen vaan kuuntelemiseen. Samalla kun kuuntelin, pystyin keskittymään ja osasin sanoa, jos haastateltava ei ole ymmärtänyt oikein, ja pyrin selvittämään asian, kunnes olimme taas teeman sisällä.

Epäilyn tulisi herätä, jos tutkimustulokset verrattuna muiden tutkimusten tuloksiin vaikuttavat oudoilta (Vilkka 2005, 161 - 162.) Monet tutkimukset ovat osoittaneet alkukartoituksessa esiin tulleista ongelmakohtista maahanmuuttajien suomalaisten vuorovaikutussuhteiden vähyydestä ja suomen kielen puhumisen opettelemisen vaikeudesta. (Heinonen 2006; Kokkonen 2010; Pohjanpää 2003; Nexhat 2011).

Tutkimusetiikka eli hyvien tieteellisten käytäntöjen noudattaminen, kulkee tutkimusentekoprosessin mukana alusta loppuun. Tutkijan tulisi selvittää etiikan perusajattelu tieteessä ja soveltaa sitä omaan tutkimukseensa sekä ottaa aina huomioon, mitkä seikat voisivat vaikuttaa tutkimuksen luotettavuuteen. Tutkijan rehellisyys, huolellisuus ja tarkkuus tutkimuksen joka vaiheessa ovat hyvien tieteellisten käytäntöjen noudattamista. (Vilkka, 2005, 29 – 33.).

Tutkimuksen eettisyyttä kyseenalaistavat huonot lähdemerkinnät, jolloin joko vahingossa tai tahallisesti ilmaistaan toisen aikaansaannokset kirjoittajan omissa nimissä. ”*Ei anneta kunniaa sille, kelle se kuuluu.*” Tutkimuksen tulosten harhaanjohtava raportointi ja tutkimusmenetelmien kyseenalainen käyttäminen vähentävät tutkimuksen eettisyyttä. (Tuomi ym.2009, 133.).

Tutkimuskohteen luotettavuuden on oltava relevantti. Tutkija tutkii vain sitä, mitä on sanonutkin tutkivansa ja tutkimustekstissä kirjoitetaan ennalta kerrottuja asioita. Sallassapito- ja vaitiolovelvollisuudesta on pidettävä kiinni. Tutkimuksen edetessä tutkijalle voi kerääntyä mielenkiintoista materiaalia, johon tutkittava ei ole tutkimuksen alussa suostunut. Asiasta voidaan keskustella tutkittavan kanssa, mutta ilman lupaa sitä ei julkaista. Tutkimustekstissä ei myöskään saa olla tietoja, josta yksilö voitaisiin tunnistaa. (Vilkkä, 2006, 113–114.).

Olen tarkentanut luottamuksellisuutta itseni ja kohderyhmäni välillä. Burmalaiset ovat luonteeltaan ujoja ja arkoja, joten minulla oli paljon tehtävää saadakseni heidät tottumaan itseeni ja luottamaan minuun ihmisenä ja tutkijana. Haastatteluissa kävimme läpi monelle hyvin traumaattisiakin hetkiä. He ovat joutuneet jättämään ystävänsä ja kotinsa ensin Burmassa, nykyisessä Myanmarissa ja lisäksi Thaimaan pakolaisleireiltä, jonne oli myös muodostunut vuorovaikutussuhteita ja läheisiä ystäviä. Jotta haastatteluissa päästiin syvemmälle pohdinnan tasolle, oli hyvin tärkeää, että burmalaiset luottavat minuun.

5.8 Alkukartoituksen tulokset

Burmalaisien vastauksissa korostui kiitollisuus ja tyytyväisyys suomalaisen yhteiskuntaan ja suomalaisiin ihmisiin. Puolet keskusteluista toi esiin suuren katkeruuden Thaimaan poliisiviranomaisia kohtaan. Kukaan ei raportoinut rasismia tapahtuneen Suomessa, ja kaikki olivatkin sitä mieltä, että suomalaiset ovat olleet ystävällisiä ja kohdelleet heitä hyvin. Jokaisen haastatteluun osallistuneen mielestä suomalaiset ihmiset ovat helposti lähestyttäviä, mutta kuitenkin suomalaisten kontaktien vähyyttä näkyi jokaisessa haastattelussa. Ilmiö selittyisi sillä, että burmalaiset itse eivät kertomansa mukaan kehtaisi puhua suomea suomalaiselle, koska eivät sitä vielä täysin hallitse. Haastatteluissa korostui myös sukupuolien välinen ero siten, että miespuoliset burmalaiset olivat pohtineet huomattavasti enemmän suomalaista yhteiskuntaa verrattuna omaan kulttuuriin ja sen tapoihin. Mielipiteiden muodostaminen ja niiden julkittaminen oli myös runsaampaa miespuolisilta burmalaisilta ja haastattelut heidän kanssaan olivatkin syvempiä puhuttaessa suomalaisesta kulttuurista.

Kaksi suurinta ongelmaa korostui kaikissa haastatteluissa. Burmalaisien oman ikäisten suomalaisten kontaktien saaminen ja löytäminen on hankalaa, ja jokaisella oli toiveena saada suomalaisia ystäviä. Heillä, jotka olivat olleet Suomessa pidempään ja pääs-

seet suomalaisten kanssa koulussa samalle luokalle, oli muodostunut muutama suomalainen kaverisuhde. Sen sijaan esimerkiksi vapaa-aikaa ei suomalaisten kanssa oikeastaan vietetty yhdessä. Kaverit koostuivat lähinnä muista burmalaisista sekä maahanmuuttajaluokalla tavatuista, eri maista tulleista nuorista.

Toinen merkittävä ongelma nuorten mukaan oli suomen kielen huono osaaminen. Monet kertoivat, kuinka he haluaisivat puhua enemmän suomalaisten kanssa, mutta eivät kehtaa tai uskalla, koska pelkäävät sanovansa jotain väärin. Suomen kielen oppiminen onkin haastavaa, koska vapaa-ajallaan suurin osa puhuu omalla äidinkielenään kotona ja kavereiden kanssa eikä moni vielä pysty lukemaan suomalaisia tekstejä lehdistä ja kirjoista. Kaikki totesivat, että Suomessa tulee osata suomen kieltä, jotta pystyy toimimaan ja elämään yhteiskunnan mukaisesti. Kaikki halusivat oppia puhumaan suomea ja pitivät sitä yhtenä suurena tekijänä kotoutumisen onnistumisessa.

Sukulaisuus- ja sosiaalisten tekijöiden teema aloitettiin palaamalla siihen päivään, kun haastateltavat olivat saapuneet Suomeen. Käytiin läpi tuloon liittyviä tunteita ja muistoja. Kaikki olivat saapuneet Thaimaan pakolaisleireiltä, jossa olivat viettäneet muutamasta vuodesta yli kymmeneen vuotta elämästään. Kahdeksassa haastattelussa yhdeksästä olivat perheet olleet yhtenäiset heidän saavuttuaan Suomeen. Yhden haastateltavan vanhemmat ja sisarukset eivät ole Suomessa vaan edelleen Thaimaassa tai muualla maailmassa.

Tunteet Suomeen tulosta olivat päällisin puolin positiiviset, toki haikeutta ja ikävää aiheuttivat ystävien jättäminen ja tuntemattomaan maahan muuttaminen. Halu muuttaa pois Thaimaasta oli suuri ja monessa haastattelussa ilmenikin se, kuinka moni oli kokenut vallan väärinkäyttöä ja syrjintää Thaimaassa. Suomeen tullessa selkein muisto oli kylmyys ja pimeys. Vastaanottaneet ihmiset kuvailtiin ystävällisiksi ja avuliiksi.

Kysyttäessä ystävyys-suhteista suomalaisten ja muunmaalaisten nuorten kanssa korostui suomalaisten kaverisuhteiden olemattomuus. Vain kahdesta haastattelusta ilmeni se, että heillä on muutama suomalainen ystävä. Suomalaisia ystäviä oli heillä, jotka olivat jo kotoutumisprosessissaan saaneet paikan suomalaisesta luokasta, jossa kanssakäyminen suomalaisten kanssa on mahdollista. Seitsemän haastateltavaa kertoi, ettei heillä ole suomalaisia kavereita, vaikka he haluaisivatkin. Syyksi monessa haastattelussa kerrottiin se, että eivät he oikeastaan missään tapaa suomalaisia, koska koulussa

he ovat maahanmuuttajien luokalla, jossa ei suomalaisia nuoria ole. He itse uskovat, että jos luokalla olisi suomalaisia, he ystäväystyisivät heihin varmasti. Burmalaisia ystäviä heillä oli ja muutama muunmaalainenkin. Johtolause:

”Oli hyvä kun sai ystäviä. Suomalaisia ystäviä saa, jos osaa puhua suomea ja ymmärtää sitä.” (28-vuotias vastaaja)

Koulutus teemassa käsiteltiin lähinnä Suomessa saatuja koulutuksia, koska moni oli Burmasta lähtiessään ollut lapsi ja Thaimaan pakolaisleireillä kaikki olivat käyneet eritasoista oppimista eikä entisiä ammatteja ollut kuin yhdellä. Suurin osa burmalaisista oli saanut peruskouluun verrattavaa koulutusta Thaimaan pakolaisleireillä. Seitsemän haastateltavista oli alakouluikäisiä Thaimaahan mentäessä ja kävi siellä peruskoulua. Kaksi haastateltavaa kävi kurssiluonteisia opetuksia, koska olivat iältään täysikäisiä. Haastattelujen mukaan Thaimaan pakolaisleirillä oli mahdollisuus opiskella lukiotasoiseen todistukseen asti.

Suomessa jokainen oli käynyt kielikurssia ja tällä hetkellä kolme haastatelluista oli suomenkielisessä koulussa, eli niin sanotuissa normaalirakenteisissa luokissa. Loput kuusi kävi maahanmuuttajille suunnattua koulutusta. Yksi suoritti lukiota, yksi lopeteli yläastetta ja yksi oli ammattikoulussa tekniikan opintosuunnalla. Kaikki pitivät opiskelusta ja olivat innoissaan siitä, kuinka paljon he ovat suomen kieltä oppineet.

Tulevaisuus oli vielä monelle epäselvä, etenkin naispuoliset burmalaiset eivät haastattelujen perusteella olleet tulevaisuuttaan varten tehneet suunnitelmia. Kaikilla oli selvillä jokin unelma-ammatti, mutta reitti, joka veisi omaan toiveammattiin, oli selkeämpi miespuolisilla. Kaikilla miespuolisilla oli olemassa suunnitelma, mihin haluaa elämässään suunnata. Kahdessa haastattelussa puhuttiin unelmista. Johtolause:

”Ihmisen pitää toteuttaa unelmansa, sulla pitää olla jokin unelma.” (16-vuotias vastaaja)

Tulevaisuuden ammateista poliisi, sotilas, puutarhuri, terveydenhoitaja ja kokki olivat suosituimmat. Ensisijaisesti kaikilla oli tavoitteena oppia suomenkieltä lisää ennen kuin menee opiskelemaan ammattia.

Kulttuuri-teeman sana ”kulttuuri” piti selittää useammalle, koska se oli monelle vieras sana. Burmalaisen ja suomalaisen kulttuurin vertaaminen oli helppoa monelle. Suurin osa oli asunut varhaisnuoruutensa Thaimaan pakolaisleirillä perheensä ja muiden burmalaisten kanssa, siten puhuttaessa burmalaisesta kulttuurista tarkoitetaan heidän omaa kulttuuriaan, johon on varmasti saatu vaikutteita myös Thaimaasta.

Thaimaassa asuttaessa virkavallan pelko oli suurta ja monet raportoivatkin sellaista vallan väärinkäyttöä, jota ei Suomessa ole ja tästä syystä burmalaisten kiitollisuus suomalaista yhteiskuntaa kohtaan on suurta. Välttämättä suomalaisen yhteiskunnan ongelmakohtia ei ole tarvinnut miettiä. Yhteiskunta Suomessa toimii myös maahanmuuttajalle. Kahdessa haastattelussa nousi esille eroavaisuus vanhemman ihmisen kunnioittamisessa. Suomessa nuoret eivät näytä kunnioittamista samalla tavalla kuin burmalaiset nuoret. Burmalaisille on noussut kysymys, että kunnioittaako suomalainen nuori vanhempansa? Myös suomalaisten nuorten halu itsenäistyä aikaisin on erilaista. Haastattelujen mukaan burmalaiset asuvat vanhemmillaan niin kauan kunnes astuvat avioliittoon rakentamaan uutta omaa elämää. Johtolause:

”Suomalainen nuori haluaa asua erillään vanhemmista. Burmassa ei. Jos menee naimisiin, niin sitten voi muuttaa pois.” (17-vuotias vastaaja)

Jokaisessa haastattelussa nousi esille tyytyväisyys Suomeen ja suomalaisiin ihmisiin ja näin ollen monet pitävätkin Suomea jo kotina ja aikovat elää täällä elämänsä. Johtolause:

”Jos olet rehellinen ja ahkera niin Suomessa ei tule ongelmaa.” (21-vuotias vastaaja)

Suomi kotimaana -teema tarjosi paljon keskustelua, ja yhteenveto siitä oli samanlainen. Lähes jokainen vastasi, että Suomessa on hyvä asua, mutta suomalaiseksi ei kukaan kokenut voivansa itseään kutsuttavan. Johtolause:

”Tuntuu, että Suomi on minun maa.” (21-vuotias vastaaja)

Thaimaa on kuitenkin monella edelleen mielessä, koska haastateltavat viettivät monta vuotta elämästään siellä ja sinne jäi ystäviä. Verrattaessa Suomessa asumisen hyviä ja huonoja puolia, niin jokainen kertoo suurimmaksi huonoksi puoleksi ilmaston kyl-

myyden ja pimeyden. Kahdeksan yhdeksästä vastaa, että vaikeinta on kielen oppiminen ja jokainen toivoisi oppivansa sitä lisää. Johtolause:

”Suomessa eläminen on helpompaa heti, kun osaa kielen.” (21-vuotias vastaaja)

Puhuttaessa rasismista kahdeksan sanoo heti, ettei sellaista ole tapahtunut. Suomalaiset ovat ystävällisiä, eikä burmalaisia ole kiusattu. Yksi kertoi aikaisemmassa asuin-kaupungissaan muutaman suomalaisen nuoren haukkuneen häntä, koska hän näytti hieman erilaiselta. Haastateltava kertoi kuitenkin nimittelyn loppuneen, kun hän oppi enemmän suomen kieltä ja muut alkoivat tutustua häneen. Johtolause:

”Kun he minut tuntevat, eivät halua kiusata.” (17-vuotias vastaaja)

Arki ja elämäntavat -teemassa käsiteltiin myös päihteitä ja tupakkaa. Yksi yhdeksästä poltti runsaasti tupakkaa ja oli joskus kokeillut alkoholiakin, mutta kertoo, ettei ole enää juonut eikä aio juodakaan. Kahdeksan yhdeksästä piti ajatusta tupakasta ja alkoholista huonona eikä halunnut edes kokeilla niitä. Keskusteluissa nousi esille suomalaisten juominen ja polttaminen, mikä herätti ihmetystä ja hilpeyttä useammassa, koska suomalaisten nuorten juominen näkyy katukuvassa etenkin viikonloppuisin. Johtolause:

”Burmalaiset eivät juo eikä polta paljon. Etenkään tytöt.” (17-vuotias vastaaja)

Mitä teet päivisin? -kysymys sai useita erilaisia keskusteluja aikaiseksi. Kolme yhdeksästä harrastaa säännöllisesti viikoittain urheilua muiden burmalaisnuorten kanssa tai yksin. Naispuoliset haastateltavat kertovat arkipäivisin olevansa illat lähinnä kotona tekemässä kotitöitä, siivousta ja ruoanlaittoa, ja viettävät viikonloppuisin aikaa kavereiden kanssa. Miespuoliset viettivät enemmän myös arki-iltaisin aikaa kavereiden kanssa.

Suomalaisten kavereiden vähyys tai olemattomuus, suomen kielen puhumisen puute vapaa-ajalla ja näihin yhdistyvä huono itsetunto olivat suurimmat ongelmakohtat, joista tuli opinnäytetyön kehittämistavoitteita.

6 BURMALAISTEN KOTOUTUMISEN EDISTÄMISEN TAVOITTEET

Alkukartoituksessa kehittämistehtävä sai yksityiskohtaisemmat tavoitteet burmalaisen kotoutumisen edistämiseksi. Tarkoituksena on saada burmalaiset kontaktiin suomalaisten nuorten kanssa ja parantaa heidän osallisuuttaan ja itsetuntoaan onnistumisen kokemuksilla, joita ovat esimerkiksi suomalaisen ystävän saaminen tai positiivisen palautteen saaminen.

- a) Burmalaisnuorille tarjotaan mahdollisuus tehdä yhteistyötä ikäistensä suomalaisten nuorten parissa.
- b) Burmalaisnuoret saavat lisää itseluottamusta suomen kielen puhumisessa ja suomalaisiin lähestymisessä.
- c) Burmalaisnuoret pääsevät luomaan suomalaisia kontakteja ja he saavat mahdollisuuden kertoa itsestään ja omasta kulttuuristaan.

7 KOTOUTUMISEN EDISTÄMISEN TOTEUTUS

7.1 Toteutuksen suunnittelu

Alkukartoituksen jälkeen oli aika suunnitella kotoutumista edistävää toimintaa. Kehittämistehtävän tässä vaiheessa työ ei edistynyt, koska yhteistyökumppaneita ei löytynyt yrityksistä huolimatta. Sähköpostit ja puhelinpyynnöt eri tahoille eivät tuottaneet tulosta ja työn keskeytyminen alkoi vaikuttaa todennäköisemmältä kuin yhteistyökumppanin löytäminen. Suurimmat päätavoitteeni oli saada burmalaiset työskentelemään siten, että he olisivat kontaktissa suomalaisten nuorten kanssa. Hankaluuksien jälkeen sain kesäkuussa 2011 mahdollisuuden tehdä yhteistyötä Lasten kulttuurikeskuksen Heli Toikan kanssa.

Lasten kulttuurikeskus tarjoaa kulttuurikokemuksia lapsille kohdistetuissa tapahtumissa ja leireillä. Heli Toikka tarjosi burmalaisille nuorille vapaaehtoistyötä Lasten Meripäiville tai LAKU-leirille. Lasten Meripäivillä on mahdollisuus toteuttaa itseään valmistamalla muiden työntekijöiden kanssa kulissit ja koristelut tuota tapahtumaa varten ja osallistua Meripäiville henkilökuntana opastamaan vieraita. Kokonaisaika toteutuksessa on kaksi viikkoa ja työaika vaihtelee töiden mukaan kuitenkin sillä rajoituksella, että alaikäiset ovat maksimissaan kuusi tuntia päivässä töissä. Meripäiville osallistu-

minen on vapaaehtoista eli osallistuminen ainoastaan koristeluun ja rakentamiseen on myös mahdollista. Toisena vaihtoehtona on LAKU-leiri, joka tarjoaa koulujen ja päiväkotien loma-aikoina lapsille viriketoimintaa arkipäivisin kello 9 - 15 välisenä aikana. Burmalaiset pääsisivät toimimaan avustustehtävissä ja viettämään aikaa lasten kanssa. Leiri kestää viikon kerrallaan, mutta burmalaisilla on mahdollisuus osallistua useampana viikkona mielenkiinnon mukaan.

Toteutuksen suunnitteluun vaikutti vuonna 2008 Pellervon tutkimuslaitokselta ilmestynyt raportti, josta selviää, että kantaväestöön verrattuna maahanmuuttajilla on parempi työkyky. Maahanmuuttajista 81 %:lla on erinomainen tai hyvä työkyky. Tutkimuksen tuloksista nousi esille se, että suomen kielen osaaminen on ensiarvoisen tärkeää maahanmuuttajan työnhaussa. Ensimmäinen työpaikka Suomessa avaisi ovet suomalaisille työmarkkinoille ja on siksi tärkeä tulevaisuuden kannalta. (Holm, Hopponen & Lahtinen 2008) Yksi toteutuksen tarkoituksista oli alentaa burmalaisen kynnystä osallistua sekä lisätä omaa aktiivisuutta sen lisäksi, että he voisivat harjoittaa suomen kieltä. Heidän sosiaalista pääomaansa suomalaisten nuorten suhteen lisättiin.

Molemmista tapahtumista oli tarkoitus saada työtodistus ja mahdollisuus osallistua lasten kulttuurikeskuksen toimintaan myös myöhemmin. Osallistujat saivat Lasten Meripäiväpaidat. Lisäksi Eastway Oy sponsoroi ystävällisesti toteutukseen osallistuneille vapaaliput Meripäivien avajaispäivänä tapahtuma-areenalle, jolloin ikäraja sisään pääsyyllä ei ole.

7.2 Infotilaisuus burmalaisille

Kutsuin kaikki alkukartoituksessa haastatteluihin osallistuneet burmalaiset infotilaisuuteen, jossa oli tarkoitus esitellä tarjolla olevat toiminnot. Hyväksi infopaikaksi osoittautui Raili Hakulisen koti, jossa Raili oli järjestämässä burmalaisen vierailua. Paikalle saapui eri-ikäisiä burmalaisia, ja esittelin tarjolla olevat tapahtumat kaikille. Jaoin jokaiselle infossa olleelle tiivistelmät ja esitteet tapahtumista. Minulla oli myös mahdollisuus saada tulkkausta infotilaisuudessa, mikä takasi sen, että burmalaiset ymmärtävät toteutusten idean ja tarkoituksen.

Mielenkiintoa osallistumiseen ei ensin ollut, tunnelma oli hieman arka ja pidättyvä. Ensimmäisen vapaaehtoisen ilmoittauduttua Lasten Meripäiville seurasi mukana yh-

teensä kuusi henkilöä. LAKU-leirille osallistuminen ei kiinnostanut ketään. Annoin mukaan tulleille henkilöille esitteet tapahtumasta ja omat yhteystietoni. Sovimme, että otan viikkoa ennen tapahtuman alkua heihin yhteyttä ja pidämme vielä pienen infon.

Sovin puhelimitse tapaamisen Kotkansaarelle Vapaakirkon läheisyyteen vajaa viikko ennen toiminnan alkamista. Puhelimitse useampi peruutti tulonsa, mutta edelleen kolme burmalaista oli kiinnostunut toteutukseen osallistumisesta. Joukossa oli kaksi heistä, jotka olivat olleet myös haastatteluissa. Toinen burmalaisista oli ollut infotilaisuudessa ja kiinnostunut Lasten Meripäiville menosta, mutta viikko ennen toteutuksen alkua kävikin ilmi, että hän ei kuulu kohderyhmän ikäsuositukseen. Koska hän innolla oli mukana ja osallistujaryhmä ei ollut suuri, niin Heli Toikan suostumuksella otin hänet mukaan toteutukseen. Kävin vielä läpi toteutuksen tarkoituksen ja siitä nuorelle koituvan hyödyn. Kerroin myös itse tulevani ensimmäisenä päivänä aloitukseen mukaan ja sovimme tapaamavamme Toivo Pekkasen koulun edessä.

7.3 Toteutus alkaa

Toteutus alkoi kaksi viikkoa ennen Meripäivien alkua maanantaina 18.7.2011 kello 9. Tapasin nuoret koulun edessä ja keskustelimme tunnelmista ennen aloittamista. Burmalaiset olivat jännittyneitä mutta kovin uteliaita tietämään, mitä he pääsevät tekemään kahden viikon aikana. Selvitin vielä kerran toiminnan tarkoituksen ja korostin, että se perustuu vapaaehtoistyöhön. Koululle kokoontuivat kaikki työntekijät, jotka esittelivät itsensä toisille. Pidin nopean esittelyn siitä, miksi olen paikalla. Alkutilaisuuden jälkeen nuoret jaettiin ryhmiin ja työt alkoivat. Aloituspäivän iltana yksi burmalaisista ilmoitti, ettei jatka toimintaa, koska kulkeminen kaupungin ulkopuolelta on hankalaa eikä hän jaksakaan tulla joka aamu. Pidemmän mietinnän jälkeen päätimme, että hän jää pois ja kiitin tutkimuksen alkuun osallistumisesta.

7.4 Lasten Meripäivien toiminnan havainnointia

Käytän opinnäytetyön toteutusosassa menetelmänä havainnointia, koska luontevimmalta vaihtoehdolta tuntuu seurata burmalaisten nuorten toimintaa Lasten Meripäivillä kahden viikon aikana. Seuraan heidän kommunikointiaan tai sen puutetta verrattuna muihin työntekijöihin. Menetelmä sopii erityisen hyvin vuorovaikutuksen tutkimiseen myös silloin, jos tutkitaan sellaista asiaa, jota tutkittava ei välttämättä itse kertoisi tutkijalle (Saaranen ym. 2006). Havainnoinnin avulla on mahdollisuus nähdä, jos toteu-

tuksessa on jotain problematiikkaa, jota burmalaiset eivät välttämättä kertoisi minulle suoraan.

Havainnoinnin avulla tutkija saa tietoa ihmisistä riippumatta siitä, miten he ovat kysymyksiin vastanneet. Hirsjärvi kuvaa havainnointia todellisen elämän ja maailman tutkimisena, jolloin teeskentelyä tai keinotekoisuutta ei esiinny. Tämän ansiosta se sopii kvalitatiiviseen tutkimusmenetelmään. Hirsjärvi kirjoittaa myös, että havainnointi sopii hyvin menetelmäksi esimerkiksi silloin, kun tutkittavilla ja tutkijan välillä on kielellisiä ongelmia. (Hirsjärvi ym. 2010, 212 - 213).

Havainnoija ei pysty olemaan täysin osallistumaton. Oma roolini olisi niin sanotusti osallistuva tutkija, jotta välillemme tulisi tietynlainen luottamus. Tämän ansiosta he voivat olla mahdollisimman tavallisesti ja luonnollisesti. Havainnointia menetelmänä on arvosteltu siitä, että havainnoijan läsnäolo muuttaisi tutkittavan kohteen käyttäytymistä. (Hirsjärvi ym. 2010, 212 – 213, 217). Välttääkseni oman läsnäolon vaikutuksen burmalaisien toimintaan, olen tehnyt interventioita useamman kerran, kuten aikaisemmin opinnäytetyössä on mainittu. Tarkoitukseni oli saada tilanteesta mahdollisimman normaali.

Tieteellinen havainnointi ei ole vain katselemista ja ihmettelemistä, vaan sen tulee olla systemaattista tarkkailua kohteesta (Saaranen ym. 2006). Helpottaakseni havainnointia, tein kahdelle meripäiväviikolle havainnointilomakkeen (liite 3), jonka otin avukseni seuratakseni miten burmalaiset nuoret sopeutuvat vapaaehtoistyöhön. Haluan tietää minkälainen heidän vuorovaikutuksensa on muiden työntekijöiden kanssa ja miten he ovat alkaneet tehdä yhteistyötä suomalaisten nuorten kanssa.

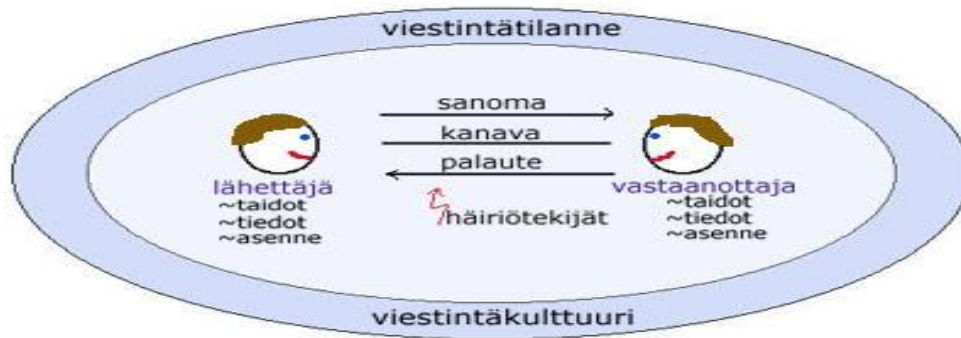
Havainnointitapaa valitessani mietin mahdollisuutta käyttää esimerkiksi videotallenteita, jolloin tutkittavien ilmeet, eleet ja asennot tulisivat kattavimmin esille (Saaranen ym. 2006). Videointi olisi vaatinut enemmän järjestelyjä, ja koska burmalaiset nuoret kuitenkin ovat luonteeltaan ujoja ja arkoja, katsoin, että se olisi vain haitannut havainnointikäyntejäni toteutuksessa. Havainnointilomake oli huomaamattomampi työskentelyapu, mutta se piti minut kuitenkin johdonmukaisesti kiinni tavoitteessani: havainnoida burmalaisien yhteistyötä ja vuorovaikutusta muiden suomalaisten nuorten kanssa.

Kuten aikaisemmin on mainittu, kehittämistoiminta nivoutuu Madeleine Leiningerin auringonnousuteorian ympärille (kuva 4). Havainnointilomakkeen laatimiseen valitsin taustaksi *sosiaaliset tekijät*, jonka jaoin kahteen ryhmään. Tämän kehittämistehtävän aikana sosiaaliset tekijät ovat korostuneet merkittäviksi, kotoutumista edistäväksi tekijöiksi. Kuten aiemmin on mainittu, osallisuus ja vuorovaikutuksellisuus ovat tärkeää uuteen maahan sitoutumisen kautta. Lasten Meripäivien hyöty nousee parhaiten esille näitä osa-alueita havainnoimalla.

1. Osallistuminen
2. Vuorovaikutus

Havainnointilomakkeen (liite 3) runko on selkeä, ja tarkkailin edellä mainittuja kahta asiaa: *osallistuminen* Lasten Meripäivien rakentamiseen muiden nuorten kanssa sekä *vuorovaikutus* muiden työkavereiden kanssa. Osallistuminen on jaettu Lasten Meripäiville havainnoinnin kohteeksi tarkkailemalla, ottaako burmalainen työtehtäviä aktiivisesti vastaan, suorittaako hän työt hallitusti loppuun ja näyttääkö hän kiinnostusta toimintaan. Havainnoin samalla, tuntee burmalainen osallisuutta työyhteisöön tasa-vertaisena vai jääkö hän ulkopuolelle.

Vuorovaikutus toisten työntekijöiden kanssa on suuri vaikuttava tekijä Lasten Meripäivien mahdollisuuksissa vaikuttaa burmalaisten kotoutumista edistävällä tavalla. Vuorovaikutustilanteeseen tarvitaan niin burmalaisten kuin muiden työntekijöidenkin roolisuoritusta. Vuorovaikutuksessa olevat henkilöt tuottavat, välittävät ja vastaanottavat verbaalista eli sanallista sekä nonverbaalista eli sanatonta signaalia. Ihmisten välistä vuorovaikutusta voidaan tarkastella puheviestinnän avulla. Puheviestinnän avulla ihmiset voivat olla tekemisissä keskenään ja voivat esimerkiksi solmia uusia ihmisuhteita. Ihminen lähettää tietoisesti ja tiedostamattomasti erilaisia signaaleja, jotka vastaanottava henkilö käsittelee taustamuuttujien mukaan. Niitä ovat henkilön omat tiedot, taidot ja asenteet. Alapuolella kuva 7 havainnollistaa vuorovaikutustilanteen. (Jyväskylän yliopiston puheviestinnän internetsivut)

Kuva 7. Vuorovaikutustilanne Jyväskylän yliopiston puheviestintäpuolen internetsivuilta

Vuorovaikutussuhteen kehittymiselle on tehty erilaisia teorioita, joista yksi on Mark Knappin tekemä malli (Relationship Escalation Model), joka kuvaa suhteen kehittymistä viiden eri vaiheen aikana (liite 5). Malli soveltuu kuvaamaan useampien suhteiden, kuten parisuhteen, työparisuhteen ja ystävyysuhteen alkamista (Interpersonal Communication 1999). Knappin vuorovaikutussuhteen kehittymisen malli muistuttaa kuinka vuorovaikutussuhde alkaa ja miten se kehittyy.

Havaintojen tulkitsemisen tärkeimmät kysymykset havainnoijalle ovat *mitä, miten, kuinka ja miksi*. Havainnoija havainnoi jokaiseen kysymykseen vastaukset. Mitä-kysymyksen vastaukset kuvastavat, millaisia ympäristöjä voi havainnoida. Esimerkiksi Lasten Meripäivillä havainnoidaan Toivo Pekkasen koulun tiloja työtiloina. Myös sitä, minkälaisissa tiloissa burmalaiset työskentelevät, voidaan tarkastella *materiaalisena ympäristönä*. *Sosiaalista ympäristöä* voi havainnoida tarkastelemalla, miten ihmiset käyttäytyvät siinä ympäristössä ja minkälaisia rooleja he ottavat. (Vilkkä 2006, 78 -79.)

Kuinka- kysymykseen vastauksen saa tarkastelemalla, kuinka edellä mainittujen ympäristötekijöiden keskellä ihmiset tuottavat tilanteita. Miten- kysymyksiin vastaukset löydetään, kun tutkija erittelee ja yhdistelee havaintojaan pohdintavaiheessa, miten havainnot liittyvät toisiinsa ja miten sieltä löytyy johtolankoja tutkimusongelman ratkaisemiseksi. Miksi- kysymykseen vastaamalla tutkija löytää syyn, miksi ihmiset toimivat niin kuin toimivat. Tutkija tarkastelee aiempiin tutkimuksiin ja teorioihin verraten omia tulkintojaan havainnoinnista. (Vilkkä 2006, 78 – 79.)

Lasten kulttuurikeskus sijaitsee Toivo Pekkasen koulun tiloissa, jotka on muokattu lapsiystävälliseen tapaan luokseen kutsuvaksi, eikä kulttuurikeskuksen tiloissa koe koulumaista vaikutelmaa, tilavia huoneita lukuun ottamatta. Tilat itsessään antavat siellä olijalle miellyttävyyden ja turvallisuuden tunteen, mikä osaltaan vaikuttaa burmalaisien halukkuuteen työskennellä kesälomalla vapaaehtoisesti kahden viikon ajan.

Ensimmäinen vierailukäyntini tapahtui kaksi päivää toteutuksen alkamisen jälkeen. Kävin ensin tapaamassa Heli Toikkaa, ja kysyin häneltä alun tuntemuksia. Alku oli sujunut hyvin. Burmalaiset viihtyivät kuitenkin parhaiten keskenään, joten heille oli helppo teettää paritöitä. Totesimme molemmat sen olevan hyvä tapa alussa, koska he olivat nyt uudenlaisessa tilanteessa ja heitä jännitti paljon. Yhdessä he toimivat paremmin suomalaisten nuorten kanssa.

Löysin burmalaiset yhdestä isosta huoneesta, jossa he kaksistaan askartelivat. Luokkamainen huone oli täynnä koristeluun tarvittavaa materiaalia. Ilmapiiri oli hilpeä ja tytöt vaikuttivat tyytyväisiltä. Keskustelimme tovin, ja he kertoivat, että ovat pitäneet työnteosta ja halusivat jatkaa sen loppuun saakka. Molemmat halusivat myös osallistua opastus- ja avustustoimintaan Meripäivien aikana. Suomalaisia nuoria ei pysyvästi huoneessa ollut. Huoneessa käväisi useita nuoria hakemassa tarvikkeita. Huolestuin hieman alkujärjestelyistä, mutta ajattelin, että toteutus on vielä alussa. Burmalaiset olivat kuitenkin iloisia ja halusivat viedä toteutuksen loppuun. Vierailutuntini aikana he työskentelivät ahkerasti ja tervehtivät suomalaisia työntekijöitä, joita ajoittain kävi huoneessa. Syvempää keskustelua työntekijöiden välillä ei ollut.

Ensimmäisen viikon toisessa vierailussa burmalaiset olivat samassa huoneessa, mutta nyt siellä oli suomalaisiakin työskentelemässä. Vuorovaikutusta oli enemmän ja burmalaiset puhuivat muista työntekijöistä nimillä ja luettelivat, keiden kanssa olivat keskustelleet sekä kommentoivat positiivisesti toisten toimintaa. Ensimmäinen viikko alkoi olla takana ja burmalaiset olivat edelleen innostuneita työskentelystä Lasten Meripäivien hyväksi.

Kyselin myös muilta henkilökuntaan kuuluvilta burmalaisien työskentelystä. He olivat tyytyväisiä heidän työntekoonsa. Vuorovaikutus oli lisääntynyt huikeasti eikä burmalaisia tuntunut jännittävän keskustella muiden kanssa. Yhteistyötä pystyi nyt ensimmäisen kerran havainnoimaan, kun yksi suomalainen työntekijä opasti tyttöjä tehtävässä. Burmalaiset kuuntelivat, mutta tyttömäistä kikatusta oli kahden kesken, jos toi-

nen ei onnistunut tai tajunnut ohjausta. Työntekijä joutui muutamaan kertaan pyytämään heitä kuuntelemaan. Burmalaisten osallisuus ensimmäisen viikon aikana oli kiinnostavaa, he suorittivat annetut työt loppuun ja olivat ahkeria. Burmalaiset itse olivat tyytyväisiä ensimmäiseen viikkoon ja he sanoivat, että työnteko on mukavampaa nyt, kun he tuntevat muita työntekijöitä.

Toisen viikon puolivälissä menin kolmannelle vierailulle ja burmalaiset olivat lämpöisen ilman aikana ulkona muiden nuorten kanssa, mutta siirtyivät sisään, kun tulin paikalle. He kertoivat, kuinka kaikki jännittäminen oli loppunut ja nyt he olivat hyvin kiinnostuneita, pääsevätkö jatkossa lasten kulttuurikeskukseen töihin. Burmalaiset olivat innoissaan tulevista Meripäivistä ja halusivat kovasti puhua niistä.

Joka kerta siellä käydessäni, he halusivat keskustella kanssani kauemmin. Oli mukava huomata, että jännittäminen ja varauksellisuus olivat opinnäytetyön alusta alkaen lieventyneet jokaisen tapaamiskerran jälkeen ja keskustelu oli sujuvampaa.

Meripäivien avajaispäivänä torstaina annoin burmalaisille vapaaliput meripäiväareenalle, jonne lippu toimii kulkulupana. Burmalaiset olivat innoissaan tulevasta illasta. Työntekijät oli jaettu perjantaista lauantaihin eri pisteisiin Meripäivien ajaksi, eikä se haitannut tiiviisti työskennelleitä burmalaisia. Varmasti, jos aikaa olisi ollut vielä kauemmin, he olisivat alkaneet erillään liikkua enemmän.

Työvuorojeni vuoksi en päässyt katsomaan Meripäivillä itse tapahtumaa silloin, kun olisi pitänyt, joten päivien jälkeen pidin burmalaisten ja Heli Toikan kanssa erikseen palaverin toteutuksen yhteenvedoa varten.

7.5 Toteutuksen luotettavuus ja eettisyys

Kuten aikaisemmin on mainittu, käytin havainnointia opinnäytetyön toteutusvaiheessa tiedonkeruumenetelmänä. Havainnointia käytettäessä on syytä pitää mielessä havainnoinnin eettiset ongelmat. Tutkijan on muistettava, että kun hän tulee havainnoimaan toista ihmistä, on selvää, että tilanne ei ole normaali havainnoitavalle kohteelle. Havainnoijan läsnäolo vaikuttaa kohteen käyttäytymiseen ja tämän minimointi on mahdollista, kun tutustutaan havainnoitavaan kohteeseen ja kerrotaan kohteelle, mitä havainnoidaan. Hyviin eettisiin sääntöihin kuuluu informoida tutkittavaa kohdetta havainnoimisesta ja kysyä lupa siihen. Havainnoitavalle kohteelle kerrotaan tapauskoh-

taisesti tietoa tutkimuksesta. Mitä arkaluonteisemmasta asiasta on kyse, sitä tarkempi tulee selvityksen olla. (Vilka 2006, 57.) Kerroin burmalaisille toteutuksen infotilaisuudessa, että tulen heitä katsomaan paikan päälle ja kyselemään kuulumisia. Samalla käynnillä tarkkailen heidän työskentelyään ja aktiivisuuttaan Lasten Meripäivillä. Pidin matalaa profiilia, kun menin paikan päälle ja tarkkailin heitä samalla. Keskustelimme muista asioista, jotta heille ei tulisi epämiellyttävää tunnetta. Havainnoin samalla, kun keskustelin burmalaisten kanssa.

Havainnointi tekniikkana on minulle täysin vieras ja kirjallisuuden (Vilka, 2006) perusteella havainnoijan edellinen kokemus ja ammattitaito vaikuttavat havainnoinnin laatuun. Näin ollen tämän tutkimuksen havainnoijan kokemattomuuden vuoksi, on voinut tärkeitä asioita jäädä huomioimatta.

7.6 Burmalaisten kotoutumisen tulokset

Lähetin Lasten Meripäivien jälkeen Heli Toikalle yksinkertaiset palautelomakkeet (liite 4), joihin halukkaat ja vakinainen henkilökunta voivat kirjoittaa vapaamuotoisesti tyttöjen menestymisestä ja kertoa oman mielipiteensä. Tapasin tytöt muutama viikko toteutuksen päättymisen jälkeen, ja he olivat tyytyväisiä niihin kahteen viikkoon, vaikka ajoittain olikin ollut rankkaa tehdä lämpimällä ilmalla töitä. Kävimme läpi myös sen, kuinka he voivat seuraavanakin vuonna osallistua Lasten kulttuurikeskuksen toimintaan. Tytöt tuntuivat varsin luontevilta ja vaikutti siltä, että heidän itsevarmuutensa oli kasvanut. He suunnittelivat ottavansa Heli Toikkaan yhteyttä ensi keväänä, jotta pääsisivät taas töihin Lasten kulttuurikeskukseen. He kertoivat, että osasta työntekijöistä tuli ystäviä, mutta eivät vielä tienneet, aikovatko he esimerkiksi syksyn aikana olla heidän kanssaan tekemisissä vapaa-ajalla.

Hain Heli Toikalta loppupalautukset, jotka olin lähettänyt Lasten kulttuurikeskukseen toteutuksen jälkeen. Samalla teimme yhteenedon, kuinka tytöillä oli mennyt. Henkilökunnan palautteet olivat positiivisia ja kaikissa olikin maininta, että tytöt olivat olleet ahkeria ja menestyivät hyvin annetuissa tehtävissä. Omat taidot olivat tulleet esille ja tytöt myös käyttivät niitä hyödykseen. Päätösvaiheen lähestyessä burmalaiset olivat myös alkaneet omatoimisesti tarttua tehtäviin ja niin ikään oman ajattelun kautta ehdottivat itsekin, mitä voisivat tehdä.

Palautelomakkeessa kysyin myös, miten burmalaiset olivat päässeet yhteistyöhön suomalaisten työntekijöiden kanssa. Palautteista selvisi se, minkä itsekin olin käyneilläni nähnyt. Koska heitä oli kaksi ja he ovat läheisesti tekemisissä toistensa kanssa yksityiselämässäänkin, niin he muodostivat helposti työparin, joka työskenteli enimmäkseen keskenään. Palautteista näki myös sen, että heidän oli helpompi olla suomalaisten nuorten kanssa alussa, ennen kuin suomalaiset ystävystyivät keskenään ja muodostivat ryhmiä, jonne muiden suomalaistenkin oli vaikea mennä mukaan. Kaikki palautteen antajat olivat yhteisesti sitä mieltä, että kokemuksesta on burmalaisille tulevaisuudessa apua ja heidän olisi ehkä helpompi ryhtyä yhteistyöhön suomalaisten nuorten kanssa.

8 BURMALAISTEN KOTOUTUMISEN ARVIOINTI

Suomen sisäasianministeriön kotisivuille on kirjattu yhdeksi suurimmaksi maahanmuuttajan kotouttamisen tavoitteeksi maahanmuuttajien *osallistumisen yhteiskunnan toimintaan* muiden maassa asuvien tavoin. Toimimaan niin sanotun ”kantaväestön” rinnalla ja liittää maahanmuuttaja työelämään, jotta yhteiskunta saisi heidän koulutuksensa ja osaamisensa käyttöön. Yhtenä tärkeimmistä kotoutumista helpottavista tekeistä sisäasianministeriö on luokitellut sen, että maahanmuuttaja oppii mahdollisimman nopeasti suomen tai ruotsin kielen niin, että pystyy käyttämään sitä asioimisessa ja eri tilanteissa (Kotouttaminen).

Arvioimalla burmalaisten kotoutumisen edistämisen onnistumista tässä opinnäytetyössä, voidaan tuloksia verrata sisäasiainministeriön yleisiin, edellä mainittuihin maahanmuuttajien kotouttamisen tavoitteisiin. Burmalaiset saivat tämän opinnäytetyön ansiosta ensimmäisen kosketuksen työntekoon Suomessa, he pääsivät toimimaan työyhteisön jäsenenä, ja heillä oli mahdollisuus käyttää omia kykyjä työnteossa, mutta oppia myös lisää. Ennen kaikkea he pääsivät työskentelemään kantaväestöön kuuluvien, saman ikäisten nuorten kanssa ja he saivat kehittää suomen kieltään kahden viikon ajan.

Burmalaisten toteutuksesta saama positiivinen palaute lisäsi heidän itseluottamustaan ja edesauttoi heidän innostustaan seuraavan vuoden työrupeamaa kohden. Heli Toikka järjesti Lasten Meripäivien työryhmälle iltaman, jonne myös burmalaiset kutsuttiin.

Burmalaiset saapuivat paikalle ja iltama meni Heli Toikan mielestä hienosti. Toteutuksen tuomaa kehitystä ja itsevarmuuden lisääntymistä voidaan tarkkailla myös siten, että burmalaiset halusivat osallistua iltamaan ja menivät sinne viettämään aikaa työryhmän kanssa. Toteutuksen alun jännittäminen poistui ja he kokivat pystyvänsä luontevaan toimintaan työpaikalla.

Burmalaiset kysyivät useamman kerran ensi vuodesta ja ilmoittivat halunsa tulla ensi vuonna Lasten kulttuurikeskukselle uudelleen töihin ja osallistua silloin myös järjestettäviin LAKU-leireihin. Jatkuvuuden kannalta on tärkeää, että burmalaiset voivat helposti osallistua jatkossakin haluamiinsa toimintoihin. On hienoa, että sain mahdollisuuden tarjota heille tämän kokemuksen, jotta he saisivat mahdollisimman paljon eväitä tulevaisuutta varten, esimerkiksi työnhaussa.

9 TOIMINNAN KEHITTÄMISEN ARVIOINTI

Opinnäytetyön alkumetreillä on esitelty toimintatutkimus kehittämisen toimintatapana ja siellä käytiin läpi myös toimintatutkimuksen arviointikriteerit, sekä tutkimuksen luotettavuuden arviointi. Tavanomaisissa tutkimuksissa käytetään validiteettia mittaamaan tutkimuksen luotettavuutta. Validiteetilla viitataan johonkin pysyvämpään, muuttumattomaan asiaan. Toimintatutkimuksessa on kuitenkin siirrytty luotettavuuden mittaavasta validiteetista validointiin, joka tarkoittaa jatkuvasti kehittyvää muuttuvaa prosessia. Toimintatutkimuksen arviointi tapahtuu validoinnin viiden kriteerin mukaan. Tutkimuksen arvioinnissa tulee käyttää kaikkia kriteereitä, jotta arviointi on vakuuttava. (Heikkinen ym. 2007, 149.) Tämän opinnäytetyön luotettavuutta tarkastellaan seuraavien validoinnin viiden kriteerin perusteella.

9.1 Historiallinen jatkuvuus

Historiallinen jatkuvuus tarkoittaa jokaisen tutkimuksen omaa historiaa ja tulevaisuutta. Kriteerin idea on se, että mikään toiminto ei ala tyhjästä eikä lopu koskaan. Tämän toimintatutkimuksen historia on aiemmissa maahanmuuttoon liittyvissä tutkimuksissa ja tulevaisuus mahdollisten jatkotutkimuksien merkeissä. Jokaisessa tutkimuksessa näkyy tutkijan oma kädenjälki, joka muuntautuu jälleen seuraavan tutkijan kädenjäljeksi. Näin tarjotaan historiallinen jatkuvuus tutkimukselle (Heikkinen ym. 2007, 149–

151). Taustatutkimusten löytäminen opinnäytetyön aiheeseen liittyen oli haastava tehtävä, mutta opinnäytetyön valmistumisen vuonna alkoi ilmestyä yliopistotasoisia tutkimuksia, joten taustateoriakanta laajeni hieman opinnäytetyön loppuvaiheessa.

Koska toiminta ei lopu koskaan, niin voiko esimerkiksi tämän opinnäytetyön vain päättää ja aihe on loppuun käsitelty? Tutkija toivoo tietysti aina omalle tutkimukselleen jatkoa ja sitä, että se poikisi runsaasti kiinnostavaan aiheeseen lisätutkimuksia. Se on myös minun toiveeni. Burmalaisten kotoutumisen edistämisen onnistuminen vaatisi pidemmän ajan seurannalle. Olisikin mielenkiintoista kuulla, kun burmalaiset ovat asuneet Suomessa useamman vuoden ja omaksuneet suomen kielen, miten esimerkiksi läsnäoloni ja tämä tutkimus on jäänyt heidän mieleensä, sekä miten he ovat kokeneet tämän rikastuttavan heidän elämäänsä. Mielestäni tästä aiheesta jää paljon avoimeksi vielä tuleville tutkijoille, joten historialliselle jatkuvuudelle on mahdollisuus.

Burmalaisten asema historiallisen jatkuvuuden kautta jää tämän tutkimuksen onnistumisen kannalta merkittäväksi. Jos burmalaiset saivat tästä eväitä tulevaisuutta varten ja ovat aktiivisempia hakeutumaan suomalaisten luo oma-aloitteisemmin ja ovat yhteistyössä erilaisten suomalaisten tahojen kanssa, niin historiallinen jatkuvuus on taattu ja muutos heissä on tapahtunut. Burmalaisten tulisi onnistuakseen rohkaistua ja olemaan aktiivisia ja sinnikkäitä suomalaisessa yhteiskunnassa, jossa oma-aloitteisuutta ja ahkeruutta arvostetaan.

9.2 Reflektiivisyys

Reflektiivisyys on yksi tärkeimmistä toimintatutkimuksen arviointikriteereistä. Tutkijan itsetarkkailu on tärkeää tutkimuksen prosessin aikana. Tutkijan rooli ja tutkijan suhde kehittämiskohteeseen on tärkeä käydä läpi arviointivaiheessa. Refleksiivisyyskriteerin tarkoitus on tarkastella tutkijan omaa kykyä ymmärtää kehittämiskohdettaan aikaisemman elämänkokemuksen avulla. (Heikkinen ym. 2007 152 -154.) Maahanmuuttajien kotoutuminen ei ollut itselleni suinkaan vieras asia ennen tutkimuksen alkua. Lähipiirissäni on burmalaisperhe, jonka kotoutumista olen päässyt seuraamaan arjessa. Kehittämistä aloittaessani minulla oli esitietoja ja katsoinkin sen helpottaneen tutkimuksen etenemistä. Maahanmuuttoasiat ovat monenkirjavia ja äidinkielenään eri kieltä puhuvan kanssa työskentely on ajoittain hankalaa. Yhteistyö olisi ollut entistä hankalampaa, jos siihen ei olisi tottunut.

Opinnäytetyön kehittämissympäristönä toimivat minulle ennestään vieraat paikat. Vapaakirkon kansainväliset illat sekä lasten kulttuurikeskus olivat minulle tuntemattomia paikkoja, siksi minun oli perehdyttävä paikkojen toimintaan jo ennalta, jotta voin aloittaa yhteistyön edellä mainittujen henkilöiden kanssa. Prosessiin osallistuneita burmalaisia en tuntenut yhtä nuorta lukuun ottamatta. Tämä koko prosessi on ollut alusta alkaen varsin kasvattava, olen tavannut paljon uusia ihmisiä ja burmalaisiin tutustuminen on rikastuttanut elämäni.

Kuinka oma työskentelyni ja olemiseni on vaikuttanut burmalaisten elämään? On hienoa, että jo alusta lähtien minulla oli Kotkan Vapaakirkon kautta mahdollisuus tavata tutkimukseeni osallistuvat burmalaiset ja heidän tavoittaminen oli helppoa. Interventioita, eli tapaamisia olisi voinut olla tiuhemmin prosessin alkuvaiheessa, koska ensimmäisen ja toisen tapaamisen väliin mahtui useampi kuukausi, jotta suhteeni burmalaisiin olisi ollut syvempi ja tarkempi. Burmalaisten avoimuus jokaisessa tapaamisessa ja halukkuus yhteistyöhön kuitenkin korvasivat tapaamisten välisen ajan, ja joka tapaamisella oli helppoa palata aiempaan ja jatkaa siitä. Toivon, että burmalaiset pitivät minusta ja saivat tästä kokemuksen, jonka muistavat.

9.3 Dialektisuus

Dialektisuus tarkoittaa todellisuuden rakentumista teesien ja antiteesien vuorotteluna, jonka lopputulokseksi saadaan synteesi. Tutkija ei sisällytä tutkimukseen vain omaa tekstiään, vaan pyrkii sisällyttämään erilaisia tulkintoja käsiteltävästä aiheesta. Tutkimuksen tarkoitus on tuoda kaikkien osapuolien äänet esille. (Heikkinen ym. 2007 154-155.) Tämän opinnäytetyön dialektisuutta tarkastellaan minun ja kaikkien muiden tahojen vuorovaikutuksen kautta. Koko prosessissa kiintein vuorovaikutus on tapahtunut burmalaisten ja ohjaavan opettajan kanssa. Vuorovaikutus burmalaisten ja itseni välillä lisääntyi mentäessä toteutusta kohden. Opinnäytetyön alussa vuorovaikutuksessa oltiin maahanmuuttotoimiston johtajan Pirjo Puolakan, Vapaakirkon jäsenen Raili Hakulisen sekä ohjaavan opettajan kanssa. Toteuttamisvaiheessa vuorovaikutusta oli lastenkulttuurisihteerin Heli Toikan ja ohjaavan opettajan kanssa. Kaikkiin opinnäytetyön prosessiin osallistuneisiin tahoihin on pidetty yhteyttä sähköpostin, puheluiden tai tapaamisten avulla. Vuorovaikutus kaikkien tahojen kanssa on ollut mielenkiintoista, ja kaikki ovat vaikuttaneet osaltaan opinnäytetyön valmistumiseen. Burmalaisten kanssa olisi pitänyt olla enemmän vuorovaikutusta prosessin alussa. Meidän välisem-

me luottamus alkoi kehittyä vasta haastattelujen aikaan, kun mahdollisuus olisi ollut pidempään luottamukselliseen suhteeseen.

9.4 Toimivuus

Toimivuusperiaatetta arvioidaan sen käytännön hyödyn ja osallistujien kehittymisen kannalta. Toimivuusperiaatteen mukaan epäonnistuneetkaan tutkimukset eivät ole huonoja, koska tutkimus saattaa lopputuloksesta huolimatta tuottaa tärkeää tietoa ja arviointivaiheessa epäonnistumisen raportointi voi parhaimmillaan auttaa tutkijaa tai tutkimuksenlukijaa ymmärtämään ja toimimaan paremmin myöhemmin. Tärkeää on rehellinen raportointi, sillä tässä vaiheessa kehittämistä on käytävä koko prosessi kokonaisuudessaan ja osissa läpi, sekä arvioida prosessin toimivuus. Tutkijan tulisi kuvata kehittämiskohteen käytännön ja tutkimuksen vahvuudet sekä heikkoudet (Heikkinen ym. 2007 155 – 157.).

Työni saattaa antaa aihetta kommentointiin, mutta uskon sen kestävästi kriittisen tarkastelun. Toteutuksen jälkeinen pidempi seuranta-aika burmalaisien elämässä olisi toki ollut yhteenvedon kannalta merkittävä. Kuukauden tai kahdenkaan seuranta ei kerro sitä, mitä burmalaiset mahdollisesti saivat tästä elämänsä mukaan. Esimerkiksi kahden kuukauden seuranta ei kerro, oliko tämä vain tämän kesän retki heille vai olivatko he aktiivisia ja hakeutuivat seuraavana ja sitä seuraavanakin vuonna takaisin toimintaan ja mahdollisesti toivat mukaansa kavereitaan mukaan toimintaan. Oliko tästä apua heidän suomenkielen puhumiseensa, ovatko he luottavaisempia itseensä suomalaisten lähestymisessä? Muutos, joka toteutukseen osallistuneissa burmalaisissa tapahtui, oli mielestäni suuri ja heille itselleen merkityksellinen ainakin tässä vaiheessa elämää. En tiedä, mitä minun olisi pitänyt tehdä eri tavalla, jotta tämä kantaisi useamman vuoden eteenpäin. Heiltä saamieni tämän hetkisten palautteiden perusteella minulla on syytä uskoa, että he osallistuvat myös ensi vuonna ja saavat lisää arvokasta kokemusta elämäänsä.

Alkukartoituksessa pohdittavia heikkouksia oli ajoittain todella huono suomen kieli ja haastattelujen hankaluudet viedä keskustelu loppuun. Tulkkia minulla ei ollut mahdollisuutta käyttää haastattelujen alussa. Tulkin läsnäolo haastatteluissa olisi voinut vaikuttaa heikentävästi siten, että burmalainen vastailee pintapuolisesti eikä halua tulkin välityksellä mennä syvemmälle. Toisaalta, jos heillä olisi ollut mahdollisuus puhua omalla äidinkielellään eikä keskittyä tarkasti minun puheeseeni ja miettiä kaikkea, mi-

tä he haluavat sanoa suomeksi, niin keskusteluista olisi voinut tulla todella laajoja ja syvällisiä. Toimivuutta ajatellen olen ainakin tarjonnut heille tämän kokemuksen ja mahdollisuudet jatkaa osallisuutta. Heidän omalle vastuulleen jää saadun tilaisuuden käyttäminen, toivottavasti he käyttävät sen.

Tämän tutkimuksen yhdeksi heikoksi kohdaksi voi luokitella myös osanottajien hupe-
nemisen toteutuksen lähestyessä. Kuusi burmalaista oli alussa kiinnostuneita toteutuk-
sesta, mutta kuitenkin kolme perui ja yksi lopetti ensimmäisen toteutuspäivän jälkeen.
Olisinko minä järjestäjänä voinut tehdä jotain toisin? Toteutuksen esittelyn aikaan mi-
nulla oli mahdollisuus tulkin välityksellä puhua kohderyhmälle, joten huonolla ym-
märtämisellä pois jäämisiä ei voi perustella, ellei käänöksessä ole tapahtunut virheitä
tai en ole pystynyt selittämään tulkille toteutusta selkeästi.

9.5 Havahduttavuus

Hyvän tutkimuksen kerrotaan havahduttavan, kun lukija alkaa ajatella uudella tavalla asioista. Havahduttava kehittämistehtävä vaikuttaa ja koskettaa. Tutkimuksen laadun arvioinnissa tulee miettiä myös ulkoasua ja kirjoitustapaa. Ulkoasun arvioinnin lisäksi havahduttavuutta voidaan mitata koskettavuuden, elävyyden kannalta. Jos kehittämistehtävä on lukijalle uskottava, hän pystyy eläytymään tutkimuksen etenemiseen ja ymmärtää tutkimuksen tavoitteet. Tutkimuksen kirjoitusasu ja jäsentely lisäävät havahduttavuutta ja tekevät luotettavan vaikutelman. (Heikkinen ym. 2007 159 – 160.).

Tämä tutkimusprosessi on esitetty aikajärjestyksessä etenemällä teoriapohjasta aina toteutuksen arviointiin ja pohdintaan asti, jotta lukijan olisi helppo pysyä mukana. Teksti on muokattu helposti luettavaan tyyliin, mutta se on pyritty pitämään asialinjaisena tuotoksena. Aikajärjestys antaa myös lukijalle uusia näkökulmia jokaiseen vaiheeseen. Vaikka kehittämishanke on yhtenäinen prosessi, se etenee tiettyjen vaiheiden mukaan. Vaiheiden ollessa esillä selvästi, lukijalle voi tulla uusia ajatuksia lukiessaan vaihe kerrallaan.

9.6 Tavoitteiden saavuttaminen

Tarkasteltaessa opinnäytetyön tuloksia voidaan päätellä, kuinka tutkimuksen alussa ja alkukartoituksen jälkeen laaditut kehittämistavoitteet ovat onnistuneet. Ennen alkukartoitusta laadituissa päätavoitteissa oli tavoitteena edistää burmalaisten kotoutumista

sekä kartoittaa heidän kotoutumisensa tämän hetkistä tilaa. Burmalaisen kotoutumisen nykytilan kartoittaminen onnistui suunnitelman mukaan teemahaastattelun avulla. Otsikkotasoisena päätavoitteena oli myös edistää burmalaisen nuorten kotoutumista. Kotoutumisen edistämisen onnistumista pohdittaessa tulee miettiä myös, onko edistäminen pysyvää vai hetkellistä.

Burmalaiset viihtyivät Lasten Meripäivillä töissä, ja heistä oli mukavaa tehdä yhteistyötä suomalaisten kanssa. Heidän itsetuntonsa kasvoi, mikä edesauttoi keskustelun lisääntymistä. Jos burmalaisilla on mahdollisuus jatkaa yhteistyötä ainakin lasten kulttuurikeskuksen kanssa ja he pidemmällä ajalla saavat luotua kestäviä ystävyys-suhteita, katson, että toteutus on ollut hyvin edistävä. Jos burmalaisilla ei ole mahdollisuutta jatkaa näitä toimintoja, eivätkä he enää osallistu esimerkiksi lasten kulttuurikeskuksen nuorille suunnattuihin toimintoihin, kotoutumisen edistäminen on jäänyt pintapuoliseksi ja hetkelliseksi.

Yhtenä päätavoitteena oli selvittää burmalaisen omia ajatuksia kotoutumisesta ja Suomesta. Tämä tuntui olevan haastatteluissa hankala aihe burmalaisille, koska heillä on tuoreeltaan syvä kiitollisuus Suomea kohtaan. Ovathan monet heistä tulleet hankalista oloista Suomeen, jonne pääseminen on ollut monelle helpotus. Siksi on mahdollista, etteivät burmalaiset ainakaan tässä vaiheessa liene juurikaan pohtineet kotoutumista ja suomalaisen yhteiskunnan käytäntöjä tai toimintoja.

Alkukartoituksessa havaitut kehittämisalueet: suomalaisten vuorovaikutussuhteiden vähyys ja suomen kielen vähäinen puhuminen vapaa-ajalla tulivat tarkemmiksi kehittämistavoitteiksi. Toteutuksen suunnitteluvaiheessa suunnannäyttäjänä toimi ajatus siitä, että burmalaiset viettäisivät aikaa oman ikäisten suomalaisten nuorten kanssa, sekä pääsisivät harjoittelemaan suomen kieltä sekä lisäämään itseluottamusta vuorovaikutustilanteissa. Tarkoitus oli luoda tilanne, jossa burmalaisen olisi väistämättä otettava kontaktia suomalaisiin ja jossa heille tulisi mahdollisuus luoda suomalaisia ystävyys-suhteita. Näihin tavoitteisiin saatiin mahdollisuus Lasten Meripäivien järjestämiseen osallistumisesta. Burmalaiset pääsivät ainakin hetkeksi kahden viikon ajan työskentelemään suomalaisten nuorten kanssa ja harjoittamaan suomen kieltään. Heidän itseluottamuksensa kasvoi ja heidän halunsa osallistua myöhemminkin oli suurta. Näin ollen voidaan katsoa tavoitteiden onnistuneen tällä hetkellä, mutta pidemmällä

aikavälillä esimerkiksi ystävyysuhteiden kehittymistä ja tulevaa mahdollista osallisuutta ei ole mahdollista tämän opinnäytetyön puitteissa selvittää.

10 KEHITTÄMISTOIMINNAN TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön otsaketta tarkasteltaessa pitää pohtia, onko burmalaisten maahanmuuttajien kotoutuminen tämän opinnäytetyöprosessin aikana edistynyt. Alkuvaiheen interventioiden ja alkutilanteen kartoittamisen vaikutusta kotoutumisen edistämiseen, on lähes mahdoton arvioida. Oma läsnäoloni burmalaisten elämässä haastattelujen aikana tarjosi edes hetkittäistä kontaktia oman ikäisiin suomalaisiin, koska olin itse samassa ikäryhmässä burmalaisten kanssa. Kuten edellä on mainittu, haastattelujen alussa keskusteltiin ensin rennosti ja kyselin kuulumisia. Samalla burmalainen saattoi kysyä minulta minusta itsestäni ja elämästäni. Omaan elämään liittyviin kysymyksiin vastasin avoimesti ja rehellisesti, jotta luottamus ja luonnollisuus kasvaisivat minun ja burmalaisten välillä. En halunnut tästä prosessista vakavaa ja selvän asettelun omaavaa suoritusta, vaan halusin oikeasti tutustua burmalaisiin ja he saivat tutustua minuun. Keskustelujen kautta heille selvisi eri koulutuksia ja opastin heitä haastatteluissa esiintyneiden toiveammattien saavuttamisessa. Luonnollisuuteni ja rehellisyys haastattelijana toi burmalaisillekin kosketuspintaa keskivertosuomalaisen elämään ja näin ollen tämä prosessi on voinut olla kotoutumista, kiinnittymistä edistävä toiminta.

Suurimman hyödyn saivat mielestäni Lasten Meripäiville osallistuneet burmalaiset, jotka veivät toteutusta omalla tarmollaan siihen asti, että heillä on mahdollisuus ensi vuonna päästä Lasten kulttuurikeskukselle töihin. He loivat tämän mahdollisuuden itselleen. Jos he käyttävät ensi vuonna tämän mahdollisuuden hyväkseen menemällä kesätöihin, olen vakuuttunut siitä, että tämä kehittämisprosessi on onnistunut. Prosessi on täysin onnistunut silloin, jos burmalaiset suosittelevat tätä ystävilleen ja tutuilleen, mikä saisi aikaan sen, että heidän läheisensä haluavat myös kesätöihin ja osallistumaan. On myös mahdollista, että ensi kevään saapuessa burmalaiset eivät ota Lasten kulttuurikeskukseen yhteyttä ja toiminta ei saa jatkuvuutta.

Madeleine Leninigerin auringonnousumalli on kulkenut tämän kehittämistehtävän alusta ja tuodaan nyt myös arviointivaiheeseen. Poimin Auringonnousumallista kolme pääotsaketta alkukartoitukseen ja toteutus-osaan. *Sosiaaliset tekijät, koulutukselliset ja*

kulttuurilliset tekijät ihmisen nykypäivään vaikuttavina taustatekijöinä osoittautuivat oivallisiksi teemoiksi burmalaisen maahanmuuttajien kotoutumisen edistämässä ja tämän hetkisen tilankartoittamisessa. Burmalaisilla oli halua ja tahtoa tutustua suomalaisiin ihmisiin, mutta syystä tai toisesta se ei vielä täysin ole onnistunut ja usea kertoikin haastatteluissa, että haluaisi suomalaisia, samanikäisiä nuoria kaveripiiriinsä. Suomen kielen puhumisen vähyys ja siihen liittyvä huono itsetunto estää useaa burmalaista vapaa-ajalla oma-ehtoisesti ja aktiivisesti ottaa kontaktia suomalaisiin ihmisiin.

Auringonnousumallin yksi otsake, *sosiaaliset tekijät*, tuli käytännölliseksi myös toteutusosassa, jossa sosiaaliset tekijät jaettiin *vuorovaikutukseen* ja *osallistumiseen*, joista tuli toteutusosassa käytettävän havainnointitekniikan kohteita. Olin kiinnostunut tutkimaan, miten burmalaiset osallistuvat Lasten Meripäivien suunnitteluun ja toteutukseen, ja kuinka he kommunikoivat muiden suomalaisten nuorten kanssa ja toistensa kanssa. Kahden viikon aikana vuorovaikutus kasvoi runsaasti ja kahden viikon kuluessa burmalaiset olivat oma-aloitteisia ja uskalsivat ottaa kontaktia muihin työntekijöihin. Muutos oli suuri toteutuksen alkuvaiheeseen verrattuna. Heidän itsetuntonsa kasvoi ja he olivat itse ilmaisseet Heli Toikalle halukkuutensa ensi vuoden kesätöihin.

Johtopäätöksenä voidaan pitää sitä, että burmalaiset halusivat tutustua suomalaisiin nuoriin ja oppia lisää suomen kieltä. Kaikki pitivät näitä asioita tärkeänä kotoutumisessa. Toteutukseen osallistuneet burmalaiset olivat tyytyväisiä toteutukseen ja toteutuksen aikana muutos heidän itsetuntonsa ja kommunikoinnissaan muuttui rohkeammaksi, mikä edisti uskaltamista puhua suomen kieltä rennommin ja rohkeammin. Burmalaisille on nyt tarjottu yksi mahdollisuus edistää kotoutumistaan ylläpitämällä niitä kontakteja, joita he saivat kesällä Lasten Meripäiviltä ja olemalla ensi vuonna aktiivisia ja ottamalla yhteyttä Lasten kulttuurikeskukseen. On hienoa, jos he jakavat tätä kokemusta ja saavat tällä tavalla lisää osallistujia ja halukkaita tulevaisuutta ajatellen. Myönteiset kokemukset lisäävät toisten osallistumista.

11 TULOSTEN HYÖDYNNETTÄVYYS

Edellä on jo mainittu, että tutkijan kannalta olisi yleisesti hienoa, jos oma kehittämissanke poikisi lisätutkimuksia ja alkuperäistä ajatusta kehitettäisiin. Siten esimerkiksi tämän kehittämistehtävän ongelmakohtia muokattaisiin jatkotutkimusta varten, jolloin

laatu olisi parempi. Maahanmuuttajat tarvitsevat yleensä paljon huomiota kantaväestöltä. Huomiolla tarkoitetaan sitä, että kantaväestö ymmärtää, minkälaisen prosessin läpi yksittäinen maahanmuuttaja joutuu tulemaan sopeutuessaan vieraaseen maahan ja ympäristöön. Tätä on tutkittu 1990-luvulta alkaen jonkun verran ja tuloksia parannusehdotuksista on saatu, mutta niiden käytettävyyttä on vähäistä.

On tiedossa, että kotoutumista edesauttaa suomalaisten kontaktien olemassaolo. Suomen kielen puhumisen harjoittelemista helpottaa, jos sitä harjoitellaan myös vapaa-aikana. Kuitenkaan näihin kohtiin ei ole siinä määrin puututtu, että kaikilla maahanmuuttajilla olisi mahdollisuus vapaa-ajalla puhua suomea tai olla vuorovaikutuksessa suomalaisten kanssa. Se, miten tällainen asia olisi mahdollista järjestää, ei ole tiedossani. Tässä olisikin hyvä kehittämistehtävä tulevaisuudessa. Kaikille on kuitenkin selvää, että useampien maahanmuuttajien kyky tai uskallus ei riitä siihen, että he omaehtoisesti lähtevät hankkimaan kontakteja suomalaisiin. Etenkin, jos henkilö on saanut negatiivisia kokemuksia kantaväestöstä.

Tämän kehittämistehtävän puitteissa oli myös nähtävissä, että monelta puuttuu oma aktiivisuus osallistumiseen ja helpoin tie on kulkea valtaväestön mukana. Uskon, että tutkimukseen ei itseohjautuvia henkilöitä olisi saatu ilman Vapaakirkon Raili Hakulisen motivointia. Useimmissa tapauksissa omatoimisuuden ja yritteliäisyyden puute on varmasti ollut esteenä maahanmuuttajien kotouttamisen edistämisessä. Opinnäytetyö vahvisti edellisten tutkimusten tuloksia kotoutumisen problematiikasta. Prosessia oli mielenkiintoista tehdä ja erityisen mielenkiinnon herätti toteutuksessa burmalaisissa herännyt innostus olla mukana Lasten Meripäivien järjestämisessä.

Tämä kehittämistehtävä on minun lopputyöni ja tämän työn saattelemana valmistun sairaanhoitajaksi. Terveys-puolella on jo kauan ollut nähtävissä maahanmuuttaja-asiakkaiden lisääntyminen ja pidän tätä työtä hyvin ajankohtaisena ja tarpeellisena kaikille palvelualueille, joissa maahanmuuttajan kohtaaminen asiakkaana on arkipäivää. Minulla itselläni on tämän prosessin jälkeen helpompi kohdata eri kulttuurista tullutta potilasta ja Madeleine Leiningerin auringonsumallin tutkiminen ja avaaminen auttaa minua tulevaisuudessa huomioimaan yksilön kulttuuritaustan ja osa-alueet, jotka vaikuttavat henkilön nykypäivään.

Opinnäytetyön päättöseminaarissa 3.11.2011 minut kutsuttiin esittämään työni ja lopputulokseni Kotkan maahanmuuttotoimikunnan kokoukseen tammikuussa 2012.

LÄHTEET

Asukasluvut paikkakunnittain 2008-2009 vuodenvaihteessa. Väestörekisterikeskus.

Saatavissa:

[http://www.vaestorekisterikeskus.fi/vrk/files.nsf/files/31E00479D0DCDBE5C225757C00444ECB/\\$file/Asukasluku_2008_2009.htm](http://www.vaestorekisterikeskus.fi/vrk/files.nsf/files/31E00479D0DCDBE5C225757C00444ECB/$file/Asukasluku_2008_2009.htm) [Viitattu 12.10.2010].

Harju, A. 2004. Osallisuus. Kansalais- ja järjestötoiminnan verkkolehti 10.12.2004.

Päivitetty 12.2.2010. Saatavissa: <http://www.kansalaisfoorumi.fi/osallistuminen-ja-vaikuttaminen/osallisuus.html> [viitattu 4.10.2011].

Heikkinen, L. Rovio, E & Syrjälä, L. (toim.) 2007. Toiminnasta Tietoon. Kustannuspaikka: Kustantaja Oy.

Heinonen, M.M. 2006. Onnistumisen polut – Tutkimus maahanmuuttajien kotoutumisesta. Pro gradu-tutkielma. Helsingin yliopisto.

Hirsjärvi, S. Remes, P. Sajavaara, P. 1997. Tutki ja kirjoita. Tammerpaino Oy.

Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja kirjoita. Kariston Kirjapaino Oy.

Hirsjärvi, S. Hurme, H. 2010. Tutkimushaastattelu – Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Gaudeamus.

Holmi, P. Hopponen, A. & Lahtinen, M. 2008. Maahanmuuttajien työkyky vuonna 2008. Pellervon tutkimuslaitoksen raportteja nro 210. Saatavissa:

http://www.ptt.fi/dokumentit/mamuraporttiptt_0711081414.pdf.

Interpersonal Communication, Relationship Development. 1999. Ulkomaalainen oppimisympäristö. Pearson -Higher education. Saatavissa:

<http://www.abacon.com/commstudies/interpersonal/indevelop.html> [viitattu 20.9.2011].

Kielikompassi. puheviestinnän määrittelyä. Jyväskylän yliopisto. Saatavissa:
http://kielikompassi.jyu.fi/puheviestinta/tietomajakka/maja_perusteita_maarittely.shtm
ml [luettu 9/2011].

Kivelä, T. 2009. Kotoutumisen eri polut. Pro gradu-tutkielma. Helsingin yliopisto.

Kokkonen, L. 2010. Pakolaisten vuorovaikutussuhteet – Keski-Suomeen muuttaneiden pakolaisten kokemuksia vuorovaikutussuhteistaan ja kiinnittymisestä uuteen sosiaaliseen ympäristöön. Väitöskirja. Jyväskylän yliopisto.

Kotkan kaupungin maahanmuuttoseurantaraportti 2009

Kotouttaminen. Sisäasiainministeriön internetsivut. Saatavissa:

<http://www.intermin.fi/intermin/home.nsf/pages/4B352409EF53530FC22575E1001F5DA2> [luettu 5.10.10].

Kylmä, J. & Juvakka, T. 2007. Laadullinen terveystutkimus. Edita prima Oy.

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun internetsivut. ajankohtaiset tiedotteet. Kymenlaakso nuorten asialla. julkaistu 16.6.2010. Saatavissa:
http://www.kyamk.fi/Ajankohtaista/Mediatiedotteet/?news_id=486 [Viitattu 10/2010].

Laki kotoutumisen edistämisestä. L 30.12.2010/1386.

Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta. L 9.4.1999/493.

Maahanmuuttajien asunnottomuus kasvussa. Valtioneuvoston internetsivut. Ympäristöministeriön tiedotteet. Julkaistu 17.10.2002. Saatavissa:

<http://www.vn.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=111499> [Viitattu 5.6.2011].

Maahanmuuttajien työllistyminen ja kannustinloukut 2009. Sisäasiainministeriön julkaisu. Saatavissa:

[http://www.intermin.fi/intermin/biblio.nsf/D5A6B24123947ACEC225754C004B836E/\\$file/22009.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/biblio.nsf/D5A6B24123947ACEC225754C004B836E/$file/22009.pdf) [Viitattu 11.2.2011].

Maahanmuuttosananastoa. Maahanmuuttoviraston internetsivut. Saatavissa:
<http://www.migri.fi/netcomm/content.asp?path=8,2709,2722#6> [Viitattu 18.10.2010].

Maahanmuuton vuosikatsaus. 2009. Sisäasiainministeriön julkaisu. Saatavissa:
<http://www.migri.fi/download.asp?id=Maahanmuuton+vuosikatsaus+2009;2007;{BF5E49E-A1D0-4FE3-9E98-9D019F780E2E}> [Viitattu 10.11.2010].

Marriner-Tomey, A. 1994. Hoitotyön teoreetikot ja heidän työnsä. Leininger, M. Kirjapaino Oy.

Metsämuuronen, J. 2001. Laadullisen tutkimuksen perusteet. Helsinki

Myanmarin kartta. Saatavissa: <http://www.newshawker.com/wp-content/uploads/2011/03/Myanmar.gif> [Kopioitu 26.3.2011].

Myanmarin uusi lippu. Saatavissa:
http://yle.fi/ecepic/archive/00357/myanmar_uusi_lippu__357927b.jpg [kopioitu 26.3.2011].

Nexhat, B. 2011. Asuinympäristö ja kotoutuminen: Tutkimus asumisen keskittymisen vaikutuksista maahanmuuttajien kotoutumiseen. Pro gradu-tutkielma. Lapin yliopisto.

Nuorisobarometri 2010. Opetus- ja kulttuuriministeriö. toimittanut Myllyniemi, S. Verkkojulkaisu:
http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Nuoriso/nuorisoasiain_neuvottelukunta/julkaisut/barometrit/liitteet/nuorisobarometri2010.pdf

Paananen, S. 2005. Maahanmuuttajien elinolot Suomessa. Yhteiskuntapolitiikka 70. Saatavissa: <http://yp.stakes.fi/NR/rdonlyres/133B8A66-1BB4-4147-AC70-FC3477A48E30/0/054paananen.pdf> [Viitattu 5.5.2011].

Pohjanpää, K. Paananen, S. Nieminen, M. 2003 Maahanmuuttajien elinolo – Venäläisten, virolaisten, somalialaisten ja vietnamilaisten elämää Suomessa 2002. Tilastokeskus. Helsinki.

Räty, M. 2002. Maahanmuuttaja asiakkaana. Tampere: Tammer-paino.

Saaranen, A. Puusniekka, A. Eskola, J. & Kuula, A. 2006. KvaliMOT – menetelmäopetuksen tietovaranto. (verkkojulkaisu). Tampere. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto (Ylläpitäjä ja tuottaja.). Saatavissa:

http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L2_3_1.html [Viitattu 5.11.2010].

Salmi-Niklander, K.2001. Perinteentutkimuksen terminologia. Helsingin yliopisto.

Saatavissa: <http://www.helsinki.fi/folkloristiikka/opiskelu/terminologia.htm#kulttuuri> [Viitattu 12.9.2011].

Sosiologian peruskurssi. Tampereen avoin yliopisto. Verkko-opinnot. Saatavissa:

<http://www.uta.fi/tyt/avoin/verkko-opinnot/sosiologia/luku2.html> [Viitattu 12.9.2011].

Tertsunen, T. 1999. Toimintatutkimus tietokoneavusteisten opetusohjelmien hyödynnettävyydestä ammatillisessa koulutuksessa sähköalalla. Helsingin yliopiston verkkojulkaisu.Saatavissa:

<http://ethesis.helsinki.fi/julkaisut/kas/kasva/pg/tertsunen/6luku.html> [viitattu 28.9.2010].

Tietopalvelu Facta. WSOY. nettijulkaisu. Saatavissa:

<http://www.facta.fi/tietosanakirja/68252> [Viitattu 10.8.2011].

Tiikkainen, P. & Heikkinen, R-L. 2011. Sosiaalisen toimintakyvyn arviointi ja mittaaminen väestötutkimuksissa. TOIMIA- toimintakyvyn mittaamisen ja arvioinnin kansallinen asiantuntijaverkosto. Julkistettu 26.1.2011. Saatavissa:

http://www.thl.fi/toimia/tietokanta/media/files/suositus/2011/01/26/S008_suositus_sosiaalinen_vt_110126.pdf [viitattu 4.9.2011].

Tulkkaus- ja käännöspalvelut. Sisäasiainministeriön kotisivut.Saatavissa:

<http://www.intermin.fi/intermin/home.nsf/pages/DD17D54365311842C22575E1001F996F?opendocument> [Viitattu 10.11.2011].

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Tammi.

Turvapaikka- ja pakolaistilastot. Maahanmuuttoviraston internetsivut. Saatavissa:

<http://www.migri.fi/netcomm/content.asp?article=3127> [luettu 18.10.2010].

U.S. department of state, diplomacy in action, background note: Burma. Julkaistu 28.7.2010. Saatavissa: <http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/35910.htm> [Viitattu 1.9.2010].

Vilkka, H. 2006. Tutki ja havainnoi. Tammi.

Vilkka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Tammi.

Yhdenvertaisuuslaki. L 20.1.2004/21.

Hei!

Olen Kymenlaakson ammattikorkeakoulun sairaanhoidon opiskelija. Teen opinnäytetyötä Voi Hyvin Nuori! – hankkeeseen liittyen 16 -29 -vuotiasta maahanmuuttajanuorista ja heidän kotoutumisestaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Mielenkiintoni kohdistuu burmalaisiin nuoriin ja siksi pyytäisin Teidät mukaan työhöni kehittämään maahanmuuttaja- asioita. Vastaa ystävällisesti alla olevaan kyselyyn ja minä otan Sinuun yhteyttä ja sovimme haastattelu ajan.

Nainen

Mies

Ikä _____

Olisitko kiinnostunut osallistumaan tutkimukseeni?

Kyllä

En

Miten voisit ottaa sinuun yhteyttä?

Puhelinnumero:

Sähköposti:

Kiitos vastauksistasi! 😊

Haastatteluteemat:

1. Sukulaisuus ja sosiaaliset tekijät
 - a. Suomeen saapuminen
 - i. ”kulkureitti”, kenen kanssa, tunteet matkasta
 - b. Perhe Suomessa/ ulkomailla
 - i. tunteet, ikävä, huoli
 - c. Ystävyysuhteet
 - i. Suomalaisten kanssa
 - ii. Burmalaisten kanssa
 - iii. Mitä tunteita suomalaiset herättävät
 - iv. Suomalaisten suhtautuminen sinuun
2. Koulutus
 - a. Koulutus kotimaassa
 - b. Nykytilanne
 - c. Tulevaisuuden toiveet
3. Kulttuuri
 - a. Burmalainen kulttuuri
 - b. Suomalainen kulttuuri
 - c. Sopeutuminen
 - d. Oman kulttuurin säilyttäminen
4. Suomi kotimaana
 - a. Kodilta tuntuminen
 - i. hyvät ja huonot puolet
 - ii. kotoutumista helpottavat tekijät
 - iii. kotoutumista vaikeuttavat tekijät
 - b. Suomalaisuus omassa itsessä
 - c. Rasismi
5. Arki
 - a. Harrastukset
 - b. Ystävät
 - i. kuinka usein tapaa
 - ii. ajanvietto ystävien kesken
 - c. Elämäntavat ja päihteet

Havainnointikaavake lasten meripäivillä työskentelemisessä.

Havainnoinnin kohde	Laatu ja määrä
Osallistuminen	<ul style="list-style-type: none"> - Tekee töitä paljon, vähän, ei ollenkaan - Suorittaa annetut tehtävät hyvin, kohdallisesti, huonosti, ei ollenkaan - Tekee työt alusta loppuun, jättää kesken - Tekee yksin, pareittain, ryhmässä
Vuorovaikutus	<ul style="list-style-type: none"> - Keskustelee muiden kanssa paljon, vähän, ei yhtään - Kysyy muilta apua aina, joskus, ei ikinä - Saa apua pyydettyäessä, ei saa apua

Arviointilomake Lasten kulttuurikeskuksen työntekijöille

Miten burmalaiset nuoret pärjäsivät vapaaehtoistyössä?

Uskotko, että tästä toteutuksesta tulee olemaan apua heille tulevaisuudessa? Miten?

Pääsivätkö burmalaiset mielestäsi hyvin mukaan muiden nuorten kanssa?

Kiitos vastauksistasi!☺

Relationship Escalation Model

Alku	Ensimmäinen vaihe kestää vain muutamia sekunteja, jossa ajassa henkilöt muodostavat ensimmäisen mielikuvan toisistaan sekä tarkkailevat toisen ulkonäköä. Tässä vaiheessa ollaan ns. ”hyvää päivää”- tasolla
Kokeilu	Kokeilu-vaiheessa henkilöt kyselevät toisiltaan saadakseen tietoa toisesta. Tämä vaihe monessa vuorovaikutussuhteessa on viimeinen, eikä suhde kehity eteenpäin.
Tehostaminen	Tehostamisen, tiivistymisen vaiheessa suhde muuttuu vähemmän muodollisesta tuttavallisempaan suuntaan ja henkilöt alkavat nähdä toisensa yksilöinä.
Integrointi	Ns. pariutumisvaihe. Henkilöistä muodostuu pari ja muut ihmiset näkevät heidät parina.
Sitoutuminen	”Bonding”-vaiheen saavuttavat harvat suhteet. Tässä vaiheessa tehdään jokin ele, esimerkiksi parisuhteessa kihlautuminen/ avioliitto tai ystävyysuhteessa jokin ”Best Friend”-rituaali.

Tutkimustaulukko

Tutkimuksen nimi, tekijä	Tavoite, kohderyhmä	Mittarit, menetelmät	Tulokset, johtopäätökset
<p>Maahanmuuttajien työkyky vuonna 2008</p> <p>Holm P, Hopponen A, Lahtinen M.</p>	<p>Selvittää maahanmuuttajien työssäkäyntiä ja vertailla tuloksia kantaväestöön.</p> <p>Satunnaisotantana maahanmuuttotautaiset sekä erinäiset maahanmuuttoasioita käsittelevät tahot.</p>	<p>Kyselytutkimus, työterveyslaitoksen kehittämä työkykyindeksi. Kokonaisuudessaan kyselylomake lähetettiin yli 4000 maahanmuuttajalle. 1103 vastasi kyselyyn.</p>	<p>Työkyky hyvä tai erinomainen 87 % maahanmuuttajista. Valtaväestöön verrattuna työkyky on hyvä. Maahanmuuttajat muodostavat 20 000 henkilön työvoimareservi.</p>
<p>”Kotoutumisen eripolut” – Suomen kehitysmaataustaisien kotoutumisen haasteita</p> <p>Taru Katriina Kivellä, Pro gradu 2009, Helsingin yliopisto</p>	<p>Tarkastellaan kehitysmaataustaisten, matalasti koulutettujen maahanmuuttajien kotoutumista Suomeen subjektiivisesta näkökulmasta.</p>	<p>10 Teemahaastattelua, kaikki henkilöt ohittaneet 3 -5 vuoden kotoutumisajan. Analyysimenetelmänä käytettiin sisällönanalyysia.</p>	<p>Haastateltavat saivat eniten tietoa sosiaalisten verkostojen kautta. Suomen palvelujärjestelmä on hyvä, mutta sen sujuva käyttäminen hankalaa etenkin alkuaikoina. Suomen toimintakulttuurit piti selvittää ennen kuin tuki ja apu löytyivät. Tutkittavat olivat kotoutuneet Suomeen</p>

			vaikka se on ollut hidasta ja työllistyminen vaikeaa.
”Onnistumisen polut” – tutkimus maahanmuuttajien kotoutumisesta Milla-Miia Heino- nen, Pro gradu 2006, Helsingin yliopisto	Tarkoituksena kuva- ta minkälaisia ko- toutumispolkuja maahanmuuttajat ovat kulkeneet työl- listyäkseen ja mitkä tekijät poluissa ovat olleet merkitykselli- siä.	Kvalitatiivinen tutki- mus. Tutkimuksessa käytettiin 9 vuonna 1999 Suomeen tulleen maahanmuuttajan tee- mahaastattelua ja hei- dän kotoutumisen suunnittelu asiakirjoja. Narratiivinen analyysi.	Merkitykselliset tapahtumat kotou- tumisessa; 1. Aluk- si yksinäistä ja tur- hauttavaa, 2. En- simmäinen koske- tus suomalaiseen yhteiskuntaan, 3. Suomalaisiin tutus- tuminen vaikeaa, 4. Suomi tuntuu jo kotimaalta. Kotoutumissuunni- telmien merkitys: 1. Tuki integroitui- mista, 2. auttoi opintojen suunnit- telussa, 3. osalle suunnitelma oli merkityksetön
Nuorisobarometri 2010, Opetus ja kult- tuuriministeriö Toim. Myllyniemi Sami	Vuosittainen baro- metri 15 -29 vuoti- aiden suomalaisten nuorten asenteiden ja odotusten kehiti- mismisestä jo vuodes- ta 1994	15 -29 -vuotiaat suoma- laiset, puhelinhaastatte- lu 1900 nuorelle	Nuorten asenteet maahanmuuttoon ovat kiristyneet ja vastanneiden mu- kaan rasismi olisi lisääntynyt nuorten keskuudessa.
Pakolaisten vuoro-	Väitöskirjan tavoit-	Laadullinen tutkimus,	1. Lasten ja nuorten

<p>vaikutussuhteet - Keski-suomeen muuttaneiden pakolaisten kokemuksia vuorovaikutussuhteistaan ja kiinnittymisestä uuteen sosiaaliseen ympäristöön.</p> <p>Kokkonen Lotta, Väitöskirja 2010, Jyväskylän yliopisto</p>	<p>teena oli 1. Millaiset vuorovaikutussuhteet pakolaisilla on, 2. millaisia kokemuksia ja käsityksiä pakolaisilla on vuorovaikutussuhteiden luomisesta ja ylläpitämisestä ja 3. millainen merkitys vuorovaikutussuhteilla on pakolaisen kiinnittymiselle uuteen ympäristöön.</p>	<p>joka koostuu 21 teema-haastattelusta ja 19 päiväkirjasta. Haastatteluihin osallistui yhteensä 27 pakolaista. Päiväkirjojen kirjoittajat ja haastateltavat eivät olleet samoja henkilöitä, joten tutkimukseen osallistui yhteensä 48 Jyväskylässä asuvaa pakolaista.</p>	<p>helpompi luoda suhteita, koska oppivat kielen nopeammin. Pakolaisilla on enemmän menetettyjä vuorovaikutussuhteita sotien, maasta muuttamisen yms. vuoksi. Suomalaisia ystäviä olisi toivottu enemmän kielitaidon hankkimisen lisäämiseksi. 2. Toisen ihmisen etnisellä taustalla ei ole väliä ystävydessä pakolaisten mielessä, mutta kuitenkin tutkimus osoitti, että lähimmät ystävät olivat muita maahanmuuttajia. Pakolaiset toivoivat lisää vuorovaikutussuhteita. Useampi ihminen koki olonsa yksinäiseksi. 3. Jos pakolaisella oli läheisiä ihmissuhteita konkreettisesti lähellä, pystyi uusi maantuntumaan hel-</p>
--	---	--	--

			<p>pommin kodilta. Menetetyt suhteet ja etäisyys omalta osin heikensivät kiinnittymistä.</p>
<p>Maahanmuuttajien elinolot – Venäläisten, virolaisten, somalialaisten ja vietnamilaisten elämää Suomessa 2002</p> <p>Pohjanpää K, Paananen S, Nieminen M, Tilastokeskus 2003</p>	<p>Tilastokeskuksen kokoomajulkaisu. Tutkimuksessa oli tarkoituksena saada tuoretta tietoa maahanmuuttajista ja heidän oloistaan.</p>	<p>Vuonna 2002 kerättiin 1361 venäläisen, virolaisen, vietnamilaisen ja somalialaisen tiedot. Tekniikkana tutkimuksessa käytettiin postikyselyä ja käyntihaastattelua.</p>	<p>1. Suomessa Maahanmuuttajien työllistyminen aiheuttaa suurta huolta, joten maahanmuuttajien työllistymistä pidetään yhteiskuntaan integroitumisen parhaana osoituksena. Työhön päässeillä maahanmuuttajilla menee työmarkkinoilla hyvin. 2. Maahanmuuttajat ovat tyytyväisiä silloinkin, kun elinolot ovat selvästi heikkommat kuin kantaväestöllä. 3. Yksinäisyys ja sosiaalisten suhteiden puuttuminen hidastaa sopeutumista uuteen kotimaahan. Suomalaisten ystävyys koetaan myös</p>

			merkkinä hyväksynnästä. 4. Joka kymmenes kokee vastanneista itsensä yksinäiseksi 5. Ne maahanmuuttajat, joilla on suomalaisia ystäviä, pitävät suomen kielen taitoaan hiukan parempana.
--	--	--	---

<p>Asuinympäristö ja kotoutuminen: Tutkimus asumisen keskittymisen vaikutuksista maahanmuuttajien kotoutumiseen</p> <p>Nexhat B, 2011, Pro gradu, Lapin yliopisto</p>	<p>Pro gradun tavoitteena on selvittää miten asumisen keskittyminen vaikuttaa eri maahanmuuttajataustaisten ihmisten kotoutumiseen yhteiskuntaan.</p>	<p>Laadullinen tutkimus, jossa haastateltiin Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupungeista 45 maahanmuuttajaa, 12 romanian ja 10 asuntoviranomaista ja järjestöedustajaa. Maahanmuuttajat haastateltiin omalla äidinkielellään ja haastattelijat puhuivat haastateltavaa kieltä äidinkielenään.</p>	<p>Viranomaistoiminnan tavoitteena on välttää maahanmuuttajien alueellisten keskittymien syntyä. Asumisongelmat, joissa alueellinen keskittyminen on nähtävissä nimenomaan pakolaistaustaisin maahanmuuttajien asumiskeskittymisessä.</p> <p>Maahanmuuttajista kukaan ei halunnut, että yhdelle asuinalueelle sijoitettaisiin ainoastaan tiettyyn kieliryhmään kuuluvaa porukkaa mutta omien läheisten ja perheen lähellä asumista pidettiin tärkeänä kulttuurin säilymisen ja lastenkasvatuksen näkökulmasta.</p> <p>Kantaväestö välttää muuttamista suurten maahanmuuttajamäärän omaaville</p>
---	---	---	--

			<p>alueille.</p> <p>Maahanmuuttajat haastatteluissa korostivat, ettei yhteiskuntaan integroituminen edisty ilman kantaväestöön kuuluvia naapureita. → Suomen kieltä ei opita, eikä keskinäistä tutustumista tapahdu.</p> <p>Tutkimuksessa todettiin, että monipuolisia asuinalueita kannatettiin, mutta ilman kantaväestöä suurin osa katsoi sen johtavan kaaokseen asuinalueella ja kielteisten ennakkoluulojen lisääntymiseen yhteiskunnassa.</p> <p>Vahva keskittyminen estää kotoutumista ja lisää kielteisiä ennakkoluuloja.</p>
--	--	--	---